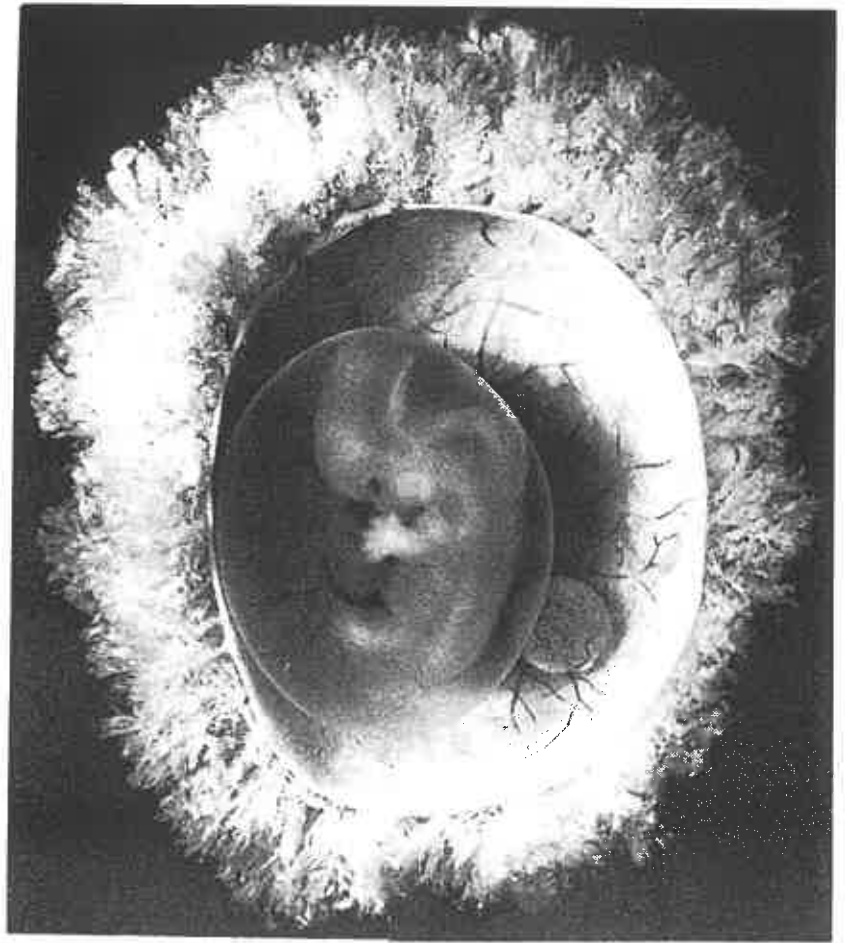

4/96

Šklíba

pravidelný misičník pro pobavení i poučení
Vydávají studenti Biologické fakulty Jihočeské univerzity

OBSAH:

- 1 ... **OHLASY:** O větší a starší sestře Šklíby
3 ... **ŠKOLA:** ... o Šplechtech
7 ... Přednášky - Tečka nebo čárka?
New Atomic Element
8 ... Projekt CLUE
9 ... Jak na potkany
10 ... Ze života (Tomáš Soldán)
11 ... Interview
13 ... Ze života (Roman Š. Fuchs)
14 ... Počítače
15 ... V potu tváře...
16 ... **VĚDA:** Biodiverzitní Newspeak
18 ... Střepy ze světa vědy
21 ... **CESTY:** Tynés 95 aneb pravdivé svědectví oběti kurzu... part III.
22 ... **VLASTNÍ TVORBA:** Svlékání
23 ... Rána v M.
24 ... Koutek poezie
Indiánská pohádka
26 ... Stručný úvod do teorie pivního pole
28 ... Kuchařka
29... Confidential
30 ... Dračí doupě
32 ... **KULTURA:** Nové knihy
33 ... Recenze - Příběh o morálním zvířeti
34 ... Tajné stezky smrtonošů
35 ... Hudba
36 ... Film - Lasičky
Sluníčkáři
37 ... Letní filmová škola
38 ... Výstavy
39 ... **INZERCE**

O větší a starší sestře Šklíby

Šklíba to možná ani neví, ale tady, ve slunném Tucsonu Arizona, má starší a větší sestřičku. Je jí Arizona Daily Wildcat, deník studentů University of Arizona. Je to opravdu sestra? Jistě, zdejší universita má s Jihočeskou universitou (konkrétně s biologickou fakultou) již několikaletou spolupráci (řádně smluvně podloženou), která se jistě bude rozvíjet i v budoucnu. Proto i studentská periodika je možno považovat za příbuzná. Proč zdůrazňuji, že je větší? Rozdíl je totiž zatím opravdu markantní: ADW vychází ve 20 000 výtiscích denně od pondělí do pátku během podzimního a jarního semestru. O věku se u dámy nesluší hovořit, ale mám před sebou 108. číslo ročníku 89...

Jsou to naprosto profesionálním způsobem vydávané noviny se vším všudy. Vydávají je však studenti sami, důkazem je už po několik dní zveřejňovaný inzerát, hledající šéfredaktora pro příští rok. Vedle zkušeností se žurnalistikou je v požadavcích, že žadatel musí být studentem zdejší university. Co má "Divoká kočka" (název převzatý od zdejšího baseballového klubu, jak jinak) se Šklíbou společného, je zejména okruh zájmu a tedy i výběr rubrik. Hned v prvním výtisku mne zaujala obdoba rubriky "V potu tváře" ve které se studenti dělají se svými kolegy o zážitky při práci v laboratořích i v terénu. Že jde někdy o zážitky vskutku dobrodružné, dokládá například včerejší: při výzkumu pouště v Maroku byl zdejší student zabit skupinou domorodců, tři dny vězněn, okraden o auto, skoro všechny věci a peníze... Naštěstí mu nesebrali malý počítač a tak výzkum mohl být úspěšně dokončen. V rubrikách nechybí ani rady na cestu, zejména nyní, před jarními prázdninami. Nejoblíbenější cíle zdejších studentů jsou vedle arizonských hor zejména v Mexiku: na hranice je odtud kousíček a láká je zejména blízkost kalifornského zálivu s plážemi a možnostmi potápění. Takže se v ADW objevila kromě jiného i rada, že při cestě do Mexika s sebou nemají brát zbraně ani drogy...

Na stránkách ADW se též řeší problémy studia, vztahy studentů s pedagogy, nemůže chybět zábavná rubrika s křížovkou, rébusy a kresbičkami a k nejvyhledávanější rubrice patří zprávy o činnosti zdejší univerzitní policie. Ta je volána nejen kvůli výtržnictví a sebemenším dopravním nehodám (na to, kolik tu jezdí kol a aut velmi vzácným), ale i kvůli "sexuálnímu harašení" a hádkám mezi spolužáky nebo partnery. Redaktoři s gusem vypisují nadávky, kterými se účastníci sporu častovali nebo věty, kterými byla některá ze studentek nebo pedagožek sexuálně obtěžována. Policie zasáhla dokonce v tak bizarním případě, ve kterém bylo v klimatizaci na střeše jedné univerzitní budovy nalezeno mrtvé tele ze zdejší univerzitní farmy. Podezřelý je jakési neoficiální bratrstvo, které je na válečné stezce s jiným, tentokrát legálním a podle názvu řeckým bratrstvem ve zmíněné budově sídlícím... Připomnělo mi to některé knížky z dětství.

Denně čteme i informaci o počasí, i když vzhledem ke skutečnosti, že Tucson má 350 slunečných dní do roka je tato poněkud monotónní. Taky se objevují diskuse o ožehavých tématech: svoboda nosit zbraně, týden kondomu, rasismus, potraty, náboženství a ateismus. Na rozdíl od Šklíby jsou příspěvky podepisovány nejen prezdívkou, ale i plným jménem, ročníkem a specializací studenta. Jsme v Americe, takže samozřejmě nemohou chybět inzeráty. Ty nakonec umožňují, že ADW je distribuována bezplatně: každé ráno se ve velkých balících objevuje u vchodů do kampusu a málokterý kolemjdoucí si pro ni nesáhne. Inzeruje se snad vše, od restaurací a možností ubytování po auta, kola a nejrůznější výrobky. Redakce láká firmy sloganem, že nic jiného nepronikne lépe do kampusu než ADW a následující statistikou: 92.1% studentů UA nakupuje v obchodech uvnitř kampusu aspoň 1 x měsíčně, přičemž 65% utratí více než 20 dolarů (průměr je 40). Studenti UA utratí ročně přes 14 784 000 dolarů převážně v obchodech v okolí kampusu. Celkově mají studenti UA 113 476 200 příjmů určených na útratu. Při těchto cifrách nikoho neudiví, že si v redakci inzerenti podávají kliku, zvláště když vědí, že v jedné z rubrik jsou podle přísných měřítek bodovány restaurace, obchody, kluby, kulturní zařízení a podle počtu získaných bodů pak studentům doporučeny či naopak. Mne zvláště zaujaly inzeráty

nabízející práci: jsou tam i nabídky míst učitelů angličtiny pro Prahu, Budapešť a Krakow (žádné pedagogické znalosti nevyžadovány, levné živobytí...) či pro země označované za asijské tygry (tady už vyžadují ukončený master degree a zkoušku z pedagogiky, ale zase lákají na vysoké výděly). Romantikou zavání četné inzeráty navrhuující nechat se najmout na loď. Možnosti jsou zhruba dvě: buď některá výletní loď (slíbeno navštívení zajímavých míst) nebo některá rybářská loď na Aljašce (3-6 tisíc dolarů měsíčně + jídlo a ubytování, hledají muže a ženy, žádné zkušenosti netřeba...). Pro biology jsou zajímavé i nabídky brigád v národních parcích a rezervacích. Mnozí se i nabídky práce v letních táborech, kde hledají instruktory všech možných i nemožných sportů, pomocné síly atd. Protože vím, že o tuto práci je zájem i u nás (na rozdíl od ostatních zaměstnání tu není vyžadováno pracovní vízum) a vloni tuto možnost využila jedna doktorandka a letos snad další studentky, napíši o tom příště podrobněji. Je to pro zahraniční studenty perfektní možnost zdokonalení se v angličtině!

Gago, Tucson, AZ

Oleg Ditrich

... o Šplechtech

Neuvěřitelné se stalo skutečností. Než se zima s jarem popraly o vládu nad ranním svítáním, sešla se v jednom koutě fakulty banda studentů s těmi nejpovolanějšími, aby si pěkně v teple popovídali o mnohém. Poprvé to byla asi čtyřicítka duší a mluvílo se hlavně o kulatých a cinkavých záležitostech z fakulního zákulisi a všemožných jevech s nimi souvisejícími, jako třeba příspěvky na exkurze, příjmy na studenta či tahanice o penízky s „matičkou“ Univerzitou.

Dalším kolbištěm pro slovní klání bylo ubytování na kolejích. Kdo a proč, za kolik a kde, odkud ještě a kvůli čemu už ne, atd. Dozajista ožehavé téma pro většinu z nás. Z živé diskuze se nakonec vyklubal horkou jehlou ušitý dotazník, který většina z vás alespoň viděla. Jeho hlavním smyslem je především získání reálné představy o naší (studentů BF) situaci a zároveň zjištění, jaký je náš názor na řešení ubytovacího rozdělování. > Sešlo se 99 dotazníků. Díky, to je celkem fajn.<

Podruhé se šplechtilo 27. března o bakalářských a magisterských pracech. Dlužno říci, že jsem očekával lepší připravenost ze strany povolaných (něco jako stručný a výstižný přehled všech požadavků a na to navazující diskuzi o sporných záležitostech). Na leccos objasňující povídání nakonec došlo, ale začátek byl přeci jen poněkud rozpačitý... Větší pozornosti se ještě dostalo ubytování. To je však právě v těchto dnech otázka přetřásaná na patričních místech. > Podle výsledků pátečního jednání děkanů zůstává pro příští rok rozhodování o ubytování na kolejích. <

Abyste neupadli v mylné šálání, že šlo vždy jen o povídání s jednou osobou, vězte, že vedle pana děkana se všanc studentským otázkám po oba večery vydávali též pánové. Honza Zrzavý, Zdeněk Brandl a nepřilíš oficiálně, leč s mohutným hlasem i Roman Fuchs.

Z řad studentů, tlumočený studentskou komorou, vzešel nápad, který by mohl vést k jistému „pobiologičtění“ prostorů naší fakulty. Šlo by především o nějaký způsob „výzdoby“ či citlivé doplnění, chcete-li, prostorů vestibulu, učeben, přístupové chodby k děkanátu a děkanátu samotného. Je to však poněkud kontroverzní téma, neboť se jedná o veřejné prostory a ne každému se všechno líbí, že? Též je zde skutečnost, že fakulní prostory nejsou jejím majetkem, a tudíž záleží (vedle vedení fakulty, které je v zásadě pro) i na vyjádření ředitelů ústavů akademie. Z toho vyplývá, že byste se měli v první řadě vyjádřit, zda o něco takového (viz. níže) máte zájem a v případě, že ano, je na Vás, jaké konkrétní návrhy vymyslíte! Na jejich pojetí a kvalitě pak bude záviset, jak se k této aktivitě vyjádří povolaná místa. Tolik k celkovému pozadí a teď už konkrétní možnosti:

- > nástěnky o jednotlivých akcích (podobné těm o kurzu bezobratlých nebo Indické cestě), tzn. nějaké to povídání o co šlo, kdy a kdo to spískal, jak se to vyvedlo + fotografie, (na ty by fakulta zřejmě přispěla), atd.
- > „dojem“ z některých míst (jako jsou rohy místností apod.) vhodně doladit biologickým materiálem (jakási náhrada běžně vystavených sbírek přírodnin na jiných přírodovědeckých školách)
- > poněkud kuriozní a nejvíce diskutabilní je výzdoba schodiště k děkanátu nástěnnými malbami s biologickými motivy, případně stejně zaměřenými obrazy (stvořené pravděpodobně těmi z vás, kdož jste toho schopni); technické řešení by muselo být pochopitelné takové, aby byl možný návrat k původnímu stavu

- na některém místě by nebylo od věci mít pověšený přehled sylabů VŠECH (tedy letních i zimních) kurzů, témat bak. a mag. prací a podstatných částí studijního řádu
- a samozřejmě další nápady vzešlé z vašich sevřených šiků

Zjev fakultních prostor máte více méně ve vlastních rukách. Není kam spěchat, ale zkuste se nad tím zamyslet a v dohledné době říci alespoň JO nebo NE (osobně mezi sebou a svým zástupcům v senátu nebo písemně do krabice u nástěnky).

... poznámka pro mnohé, kteří se v tom, doufám, poznají ...

Ti z Vás, kdo máte pocit, že jsou to jen voloviny a zbytečné blbnutí, se laskavě zamyslete nad svým přístupem k obyčejným věcem v životě. Hráli jste si vůbec někdy? Tvořili jste pro radost? A dokázali jste tím třeba vyloučit úsměv na tváři člověka? Samozřejmě - být proti, je taky názor. Mnohdy dokonce velmi potřebný. Nejpříjemnější cestu nelze nalézt v samotné euforii a nadšení, ale ani ve striktní pasivitě a zaslepeném odmítání. Jo, kritizovat je snadné, stačí jen mluvit... Což takhle přijmout myšlenku, že změna a hraní si jsou přirozenou součástí života a v případě nesouhlasu s něčím se zamyslet nad lepším řešením, než jen celou tu záležitost smést nekompromisně ze stolu? Nestarat se o to, co mě nezajímá a v lepším případě si z toho dělat strandu, to je ten nejlepší způsob, jak si celý život koukat jen na špičku nosu a uzavřít se do skořápky egoistických iluzí.

Hmm..., obávám se, že to ještě není z podobného soudku vše. Pravděpodobně tušíte, že biologická fakulta nemá vlastní znak, logo či něco podobného. To, co visí v jedničce a občas zdobí nějaký ten papír, je prachobyčejná pečť univerzity. Možná namítnete, že jde jen o formalitu, ale prestiž a jméno fakulty taky není mnohdy k zahození.

➤ *Tímto se vyhláší první fáze konkurzu na znak fakulty.* Zatím jde především o dvě věci. První je způsob jeho užívání (tedy, kde všude by se znak měl objevovat - např. na nástěnkách, úředních papírech, tričkách, ponožkách, atd., atd.). Druhou otázkou je námět znaku, jeho charakter a složitost (jeho technické provedení do značné míry závisí na první otázce). Nenechávejte si, prosím, svůj názor pro sebe (opět - máte k dispozici krabice u nástěnek a své senátory). Podle výsledků Vašeho mínění se případně vyhlásí regulérní soutěž o nejlepší návrh znaku BF, včetně odměny za ten vítězný (hlasování by bylo pochopitelně veřejné). Řekněme, že asi tak do konce dubna by mělo být jasno, zda ano a jak.

další zprávičky - a nejen ze studentské komory

➤ Tahanice kolem kopírování zatím skončily. Byl vyřčen verdikt, který asi všichni znáte. Pokud ne, přečtěte si nástěnku. Je to dlouhé povídání a zde je zbytečné ho opakovat. Kapacita kopírovacích karet pro bakaláře a magistry není sice nic moc, ale nějakou chvíli to chce vyzkoušet v praxi, nemyslíte?

Potěšující je, že se naše milá a moderní krasavice umoudřila a zanechala toho trapného vzpírání se a muchlání. No a koneckonců těch padesát šest haléřů za jedno zmáčknutí taky za to stojí, ne? Těžko je někde levněji.

➤ Otázka angličtiny se stále řeší. Přípravujeme novou koncepci (která vychází z podstatných úprav té, co znáte) s tím rozdílem, že nyní jde i o konkrétní náplň výuky a její technické zajištění. Při nejlepší snaze se však jedná až o záležitost dalšího semestru. Pokud k tomu, co se teď s angličtinou děje, máte nějaké připomínky, sdělte je laskavě svým

senátorům, případně přímo učitelům angličtiny. Ne děkanovi apod., ti mají jiných starostí dost!

➤ Studentské hodnocení přednášek visí již nějakou chvíli na nástěnce. Není proto nutné se k němu ve Šklíbě vracet.

... SUPERSENÁTORŮ BFJU
SI OPĚT ODHLASOVALI
ZVÝŠENÍ SVÝCH UŽ TAK
PŘEHŘSTENÝCH TATŮ....
PRO TV ŠKLÍBA EVŽENIE
HLTAVA

► Po povídání o Dunajské deltě přichází další cestovatelská show. Tentokrát to bude o Miňově *cestě do INDIE*. A nebude to jen tak ledajaké klábosení. Miňo má pro Vás připravené nejen povídání a diáky. Budete mociokusit originální indický čaj, vychutnat si atmosféru vonných tyčinek, zaposlouchat se do indických melodií a podívat se na původní indický film. Stačí jen přijít *16. dubna v osm hodin večer do učebny č.1*. Nezapomeňte si s sebou přinést hrníčky a dobrou náladu!

► Pokud někdo z Vás přemýšlí nad tím, jak a kde sehnat peníze na svůj projekt či jinou podobnou aktivitu, máme pro Vás následující typ. Fond rozvoje vysokých škol při MŠMT uděluje „granty“ projektům v níže uvedených okruzích. Aktuální je pro Vás rok 1997, pro který je uzávěrka žádostí na začátku května 1996. Uvedené tematické okruhy platily pro rok 1996, ale pro ten příští se v podstatě neliší. Informace můžete získat na WWW stránce ministerstva školství (<http://www.msmt.cz/>) a na rektorátě JU.

1. Rozvojové projekty vysokých škol
2. Tvůrčí činnost studentů
3. Informační infrastruktura
4. Učiteléské studijní programy
5. Technické studijní programy
6. Studijní programy uměleckého zaměření a umělecká činnost studentů
7. Biomedicínské obory
8. Vzdělávání menšin a handicapovaných občanů
9. Společenskovední studijní programy a humanizace studia
10. Inovace laboratorní a podpora laboratorní a praktické výuky
11. Přednáškové a jiné pracovní pobyty na vysokých školách

Zdeněk

6 šklíba 6

Tečka nebo čárka?

Tečka nebo čárka? Mám tam ty zatracené závorčky dát či ne? Jak se k čertu píšou ty citace? V které knížce jsem to jenom četl? Poster? Co to je? ... A mnoho dalších, jim podobných. Taky vás někdy trápí podobné otázky? Rozčilují vás záludné formality spojené s psaním čehokoli? Nevíte, sužování bezesnými nocemi, kudy kam při přípravě semináře?

Ano, ano dost těch dotěrných dotazů. Ona jich je v životě už tak spousta, tak proč říkat nahlas ještě další, že? Přesto ty otazníky svůj smysl mají. Chtěl bych vám skrze ně připomenout ten přepestrý svět trablů, který, zvláště pak přírodovědně zaměřené studenty, dříve či později přepadne a pohltí. Většina z nás tvrdě ignoruje starosti s formální úpravou textů. Často si až do poslední chvíle nelámeme příliš hlavu s nějakou přípravou veřejné prezentace své práce. Chtě nechtě jsme nuceni podstupovat mnohá klání se záplavou informací všeho druhu. Jak se v tom má jeden vyznat, napadne snad alespoň jednou každého z nás. Smůla je, že ne každý je zdatný samouk nebo geniální improvizátor, a tak to prokousávání a odhalování téhle tváře vědy mnohdy bolí a jde pěkně ztuha.

Tyhle starosti si nakonec stejně musí vyřešit každý sám, ale existuje tady způsob, jak si věc usnadnit. Tuto možnost nabízí přednáška **Vědecká komunikace - čtení a psaní vědecké literatury**. Má celkem slušnou úroveň, ale zatím o ni nebyl ze strany studentů moc velký zájem, a to je škoda. Bohužel je zatím jen jednou za dva semestry, ale to nemusí být pochopitelně definitivní.

Nerad bych tady opisoval sylabus tohoto kurzu, ale určitě nebude na škodu alespoň letem světem projít témata, kterými se zabývá. Dozvíte se, jak vyhledávat nejrůznější informace, úsporně je zpracovávat a shromažďovat a pak jich efektivně využít (z SCI, current contents, učebnic, časopisů, separátů, ...). Nežůstanou vám skryty ani taje psaní přehledných referátů, přípravy experimentálních výsledků pro určitou zprávu, disertaci nebo vědecký článek. Dojde i na zhotovování a úpravu tabulek, grafů, ilustrací a příloh. Zkrátka neprijdou ani jazykozpytci, především při pasážích věnovaných cizozemštinám (hlavně angličtině) a vědeckému jazyku, a zvláště pak formálním a věcným chybám. Po přednášce by pro vás mělo být hračkou napsat si grantový projekt. Nahlédnete pod pokličku scientometrie a způsobu hodnocení kvality vědeckých pracovníků a vědeckých pracovišť. To ani nemluvíme o přípravě přednášek, kongresových příspěvků, abstraktů a plakátových sdělení. Nakonec se vám zjeví v plné škaradosti i to, co obnáší korektury, recenze, editorská práce a redigování vědeckých příspěvků a časopisů.

Na závěr mi nezbývá než ještě jednou doporučit tento kurz všem, kteří to se svým působením na biologické škole a ve vědeckém světě myslí vážně. Různá moudra zde získaná se však neztratí ani těm, kteří po skončení bakaláře či magistra s učením seknou a odeberou se kamsi do praxe ...

Bert

New Atomic Element:

Element: Woman

Symbol: Wo

Atomic Weight: 120 (more or less)

Physical Properties: Generally round in form. Boils at nothing and may freeze anytime.

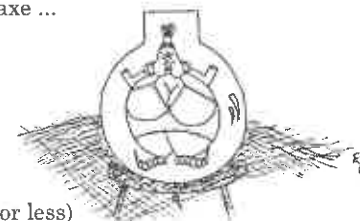
Melts whenever treated properly. Very bitter if not used well.

Chemical Properties: Very active. Posses strong affinity to gold, silver, platinum and precious stones. Violent when left alone. Able to absorb great amount of exotic food. Turns slightly green when places beside a better specimen. Once mature, ages rapidly.

Usage: Highly ornamental. An extremely good catalyst for disintegration of wealth.

Probably the most powerful income reducing agent known.

Caution: Highly explosive in inexperienced hands!

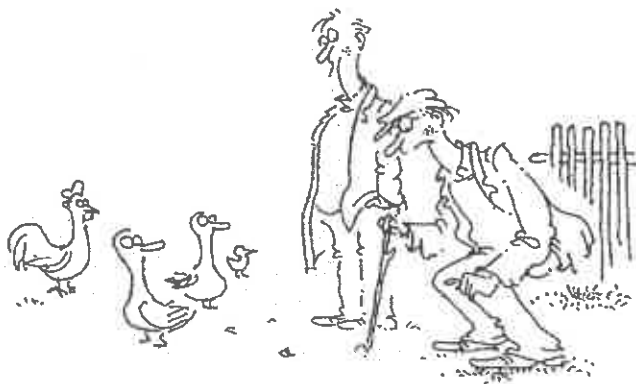

7 šklíba 7

Projekt CLUE

Oficiální název tohoto projektu je *Changing Land Usage. Enhancement of biodiversity and ecosystem development*. Projekt je naplánován na tři roky (1996 - 1998) a financován Evropským společenstvím v rámci iniciativy TERI (*Terrestrial Ecosystems Research Initiative*). Celkový rozpočet projektu CLUE (s účastníky z Holandska, Británie, Francie, Švédska, Španělska) je na tři roky asi 900 tisíc ECU (1 ECU asi 35 Kč), účastníci z Čech jsou financováni z jiné peněženky (iniciativa PECOS, podporující spolupráci EU se střední a východní Evropou). Projekt CLUE je koncipován tak, že každý tým má určitou specializaci a také „svoje“ výzkumné plochy, ale základní měření v rámci této specializace jsou aplikována i na ostatních plochách v jiných zemích. Kromě toho se určité týmy s více společnými zájmy dohodly / dohadují na větším rozsahu „vzájemně prováděných“ experimentů a pozorování. Specializace zahrnují *Nematoda* a fytopatologii (Holandsko), různá půdní zvířata (Švédsko), půdní entomologii (Británie), půdní mikrobiologii

JEN JEJICH JESU PORÁD NEMÁ TU POŽADOVANOU EVROPSKOU STRUKTURU.

Kresba Vladimír Rencín

nemohla na něm objevit.

Cíle projektu CLUE jsou: (1) studovat vliv komplexity společenstev (rostlinného i půdních organismů) na jejich dynamiku a na ekosystémové procesy u dříve zemědělské, opuštěné půdy; (2) zkoumat, zda lze komplexitu (hlavně v půdní sféře) zvyšovat zvýšením diversity ekologických strategií vyšších rostlin; (3) studovat tyto efekty v celoevropském kontextu s gradienty od severu k jihu (Švédsko-Španělsko) a od západu na východ (Británie - Čechy).

Projekt se odvíjí od terénních experimentů zahrnujících jednak přisetí rostlin s ekologickými strategiemi odpovídajícími lučnickému společenstvu, jednak přenesení bloku tohoto společenstva (metoda *stepping stone*) do raného sukcesního stádia. První z experimentů je kombinován s aplikací selektivních biocidů (půdní hmyz, *Nematoda*, houby). Českou výzkumnou plochou bude letos opuštěné pole, s předpokládaným směrem (směrovaného) vývoje k obhospodařované louce (farma Dr. Šrůtka).

Myslím si, že projekt může poskytnout jak témata pro bakalářské / magisterské práce s různou úrovní samostatnosti práce, tak i příležitost pomoci s naší prací na projektu s dobrou úrovní finanční odměny. To se upřesní během tohoto roku, vážní zájemci ovšem mohou kontaktovat buď Doc. Lepše (nadzemní části kyttek) nebo mne (podzemní části).

Petr Šmilauer

Jak na potkany - tentokrát trochu odjinud

Následující text je náhodným shlukem písmen, která se samovolně seskupila při jednom laboratorním cvičení. Je celkem nedůležité říkat, ze kterého předmětu bylo toto fyziologické praktikum a na které 3. lékařské fakultě UK, Ruská 80, Praha 10 Vršovice 100 00 se taková praktika praktikují.

Téma: Manipulace se zvířaty

Pomůcky: Laboratorní potkan (*Rattus norvegicus*)

Plán hodiny: 1. Anestezie

2. Operace (neodvratný a plynulý přechod ve fázi 3.)

3. Pitva

4. Šití

5. Odchod domů

Předem bych měl podotknout dvě věci:

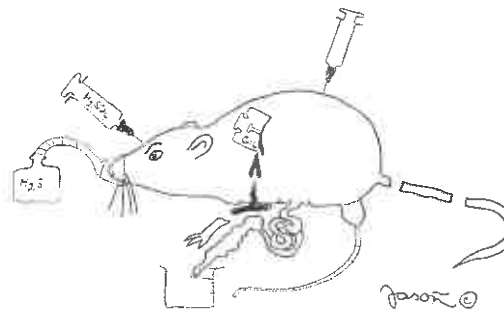
1. zcela největší úspěch shledal bod č.5

2. nutno zdůraznit, že čekáte-li nějakou legraci či humornou příhodu, rozhodně skončete čtení u téhle tečky > • < Děkuji, spoléhám na to.

Již v prvním bodě narazil pan asistent K.¹⁾ na nepřekonatelný odpor studentů ke hře se zvířátky. Zato jsme však skvěle procvičili princip pozitivní čumotaxe a negativní laborotaxe²⁾. Čumotaxe je poměrně častý jev, který nastává v situaci, kdy vůdčí osobnost, v našem případě asistent K., vyřkne formuli: „A nyní vám ukážu, jak ...“ Zatímco negativní laborotaxe nastává vždy, zahřmí-li z úst zmíněné osoby: „A nyní mi někdo z vás ukáže ...“ Samozřejmě jsme se spolužákem Vítkem Skaličkou (1 rok na Eaton College G.B. + 2 hodiny praxe na interním oddělení Fakultní nemocnice Vinohrady - minulý čtvrtek) byli jediní dva hlupáci (Vítek promine), kteří si po dvouhodinovém tréninku na lidech důchodového věku troufli injekčně aplikovat anestetikum těm ubohým potkanům, zjevně předškolního věku, se smutnými a vyčítavými očima.

Pan asistent nám vysvětlil, že je třeba poděšené zvíře nejprve zahnat do úzkých, t.j. do bramborové sítky, odkud není úniku. Oka sítky musí být přesně tak velká, aby potkan prostrčil čumáček, ale aby si na nás nemohl otevřít hubu. Na pokyny asistenta jsem reagoval velmi rychle, leč špatně - posuďte sami. Tak např. na slova: „...kolego, naberte mi 2,6 ml anestetika“ jsem reagoval následovně. Nejprve jsem považoval za nutné zjistit, jestli ve stříkačce s nasazenou jehlou už náhodou nějaké to anestetikum není, takže jsem prostě stříkačku prudce zmáčknul, bohužel přímo ve směru oka pana K. Zjistil jsem, že anestetikum ve stříkačce bylo a pan asistent si musel jít oko omýt. Když se radostí rozplakán vrátil, okamžitě si mě oblíbil a rozhodl se nezatěžovat mě až do konce praktika tak složitými úkoly.

Přesto jsem se ale vnutil ještě k jednomu výkonu (nebo spíše poté, co se laboratoř rozlínula ona kouzelná formulka „a teď mi někdo ukáže“ jsem se náhle ocitl jako jediný v kruhu tří metrů od pana asistenta). Byl jsem tedy donucen píchnout ubohé přerostlé myšce oněch 2,6 ml do peritoneální dutiny. Poté, co jsem zabořil jehlu mezi stále se míhající chloupky a nožičky na břichu nevinného tvora a jehla těsně prosvítlila kolem jeho močového měchýře, jedna z mých spolužáček velmi rychle zbledla, zezelela a zakutálela se kamsi mezi nohy

¹⁾ z pochopitelných důvodů osobního soucitu nemohu jméno asistenta Kříže zveřejnit

²⁾ oba uvedené principy jsem objevil Jááá!

ostatních studentů a židlí. Není divu, neboť myška na moji invazi jehlou reagovala velmi hlasitými nadávkami. Naštěstí mluvila patrně cizím jazykem.

Z dalšího průběhu cvičení už nic zajímavého. Snad jen to, že po prostřížení kůže a vrstvy svalů při preparaci trachey jevil myšák zjevnou snahu odejít někam jinam a při záměrném navození pneumothoraxu na nás vesele mával přivázanou tlapkou. Nutno říci, že pan asistent K. si z pohybu zvířat při operaci rozhodně nedělal vrásky, byl ze všech nejtvrďší. Přesto jsme ho ale přemluvili k dalším dvěma až třem dávkám anestetika. Nemohli jsme zkrátka uvěřit, že je to vše jen samovolný svalový třes. Nikdy bych nevěřil, jak tuhá kořínek může takový hlodavec mít. Ani toto množství anestetika nás nezabavilo dojmu, že je zvíře při vědomí a stále se na nás kouká. Proto jsme se ještě několikrát za zády pedagoga pokusili zmírnit trápení tvora další dávkou. Jenom pro zajímavost, celkový objem uspávacího prostředku přesahoval fyziologický objem krve potkana a bylo tedy jen jediné východisko z celé situace.

Zde by bylo vhodné raději líčení celé situace skončit. Toto cvičení mi pomohlo ke zjištění, že jsem si určitě zvolil tu nejlepší školu a už teď se moc těším na své první pacienty.

Pokud celý pracovní plán cvičení připadal někomu málo krutý, pak to následující věta určitě spraví. **Vše je pravda.**

Ze života

Doc. RNDr. Tomáš Soldán:

„Všechno vědět musí pouze asistent; docent musí vědět jen kde to najde; a profesorovi už stačí jen vědět, kde najde docenta.“

„Všimněte si zavináče, že se leskne - to je fascie. Právě když jsem chodil na pitevní praktika, tak jsem je nemohl jíst, protože mi připomínaly ty mrtvolky.“

„Budiz nám útěchou, že myslíme 120x rychleji než ta škeble.“

„Víte, že někteří trubýši jen přijímají potravu, jiní se jen rozmnožují... ti jsou asi nejšťastnější... i když kdo ví; já bych byl nejradši tím pneumatoforem, ten nemusí nic dělat.“

„Jak slyšíte kolegu Bayera, takhle nějak to vypadalo ve třetihorách ... no vy se smějete, ale tam bylo tolik slonů ... a všichni troubili!“

„Když jsem byl v Austrálii, hned jsem chtěl vidět koaly. A když jsem je viděl, tak jsem si řekl, že ten medvěd nemůže být tak líný, aby z toho stromu neslez. Tak jsem vzal dlouhý klacek a začal ji tím píchat do zadku. No a ona tam tak chrápala, a když jsem ji píchal asi třikrát, tak ona se na mě takhle votočila ... a chrápala dál.“

„Víte, jak se chytají komáři? To se zaženou na půdu a odstávají se žebřík. Nebo myši zase tak, že se naženou pod starožitnou almaru a ty se urežou nohy.“

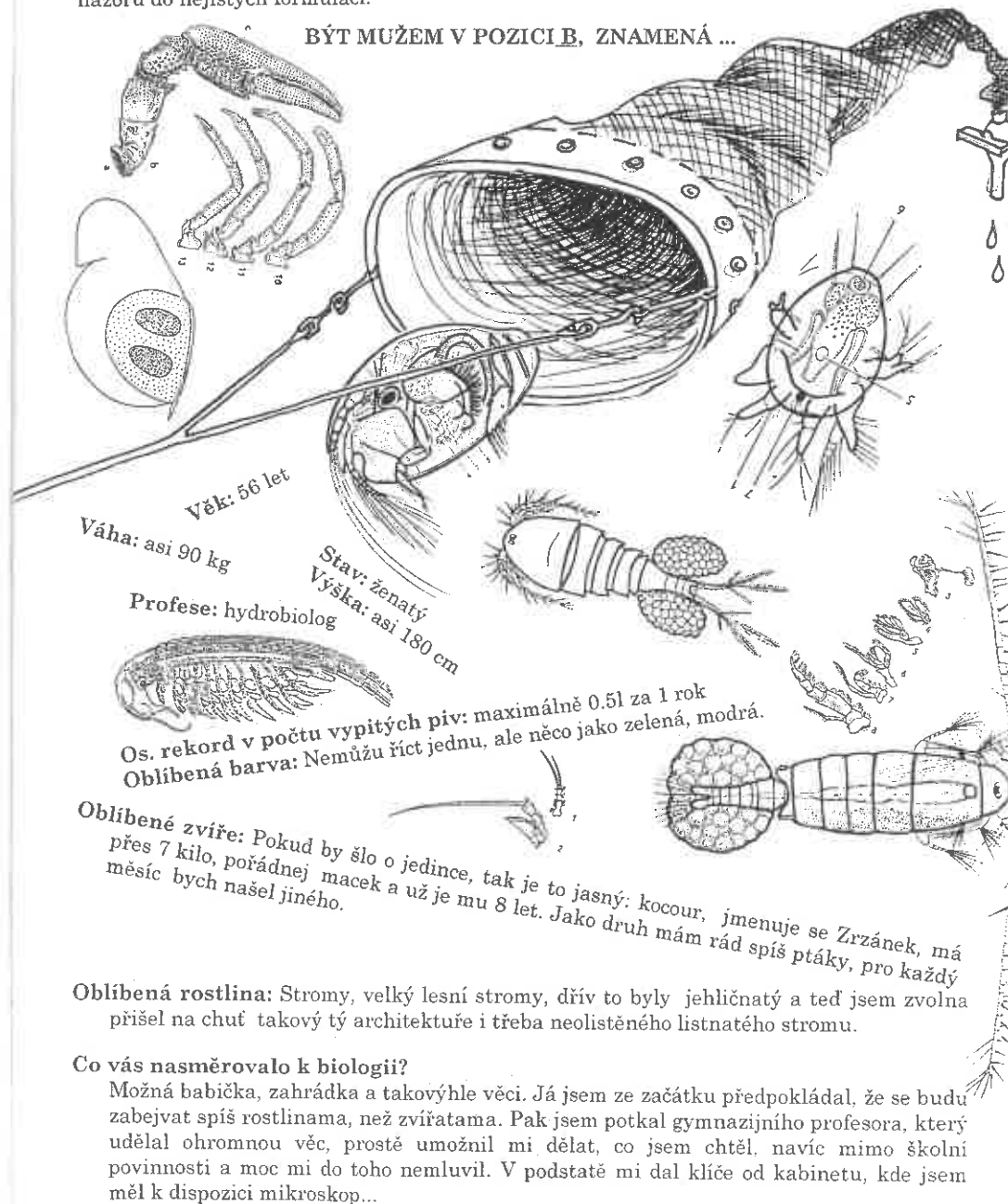
„V tomhle skriptu píšou, že menstruaci mají jen vyšší opice a ženy.“

„Víte, že chrupavka velice neochotně srůstá. Čili nedávejte nikomu facku přes ucho, můžete ho i zabít. Mířte raději na čelist.“

„Štěnice rodu Aprocimex kopulují přímo do hemolymfy. Bylo ale zjištěno, že ti samci často kopulují i spolu. Jsou teplí.“

Po měsíční odmlce je tu opět rozhovor. Tentokrát se na mé otázky podvolil odpovídat současný proděkan RNDr. Zdeněk Brandl. Přestože je jako každý správný úředník plně zaneprázdněn, věnoval mi celou hodinu, během níž jsem stačila odrovnat nejen své vnímání, ale i diktafon. Proto mne mrzí, že jsem k publikaci mohla vybrat jen chabé útržky našeho rozhovoru. Doufám, že při tom důkladném sestřihu nedošlo k uchopení jistých názorů do nejistých formulací.

BÝT MUŽEM V POZICI B, ZNAMENÁ ...

Věk: 56 let

Váha: asi 90 kg

Stav: ženatý
Výška: asi 180 cm

Profese: hydrobiolog

Os. rekord v počtu vypitých piv: maximálně 0.5l za 1 rok
Oblíbená barva: Nemůžu říct jednu, ale něco jako zelená, modrá.

Oblíbené zvíře: Pokud by šlo o jedince, tak je to jasný: kocour, jmenuje se Zrzánek, má přes 7 kilo, pořádnej macek a už je mu 8 let. Jako druh mám rád spíš ptáky, pro každý měsíc bych našel jiného.

Oblíbená rostlina: Stromy, velký lesní stromy, dřív to byly jehličnaté a teď jsem zvolna přišel na chuť takový ty architektuře i třeba neolistěného listnatého stromu.

Co vás nasměrovalo k biologii?

Možná babička, zahrádka a takovýchle věcí. Já jsem ze začátku předpokládal, že se budu zabývat spíš rostlinami, než zvířaty. Pak jsem potkal gymnazijního profesora, který udělal ohromnou věc, prostě umožnil mi dělat, co jsem chtěl, navíc mimo školní povinnosti a moc mi do toho nemluvil. V podstatě mi dal klíče od kabinetu, kde jsem měl k dispozici mikroskop...

Kdybyste byl studentem gymnázia a měl se rozhodnout, kam dál, padla by vaše volba na naši fakultu?

Kdybych o fakultách, který jsou u nás v republice, na kterých se dá studovat biologie, věděl to, co o nich dneska vím a bylo to teď v této současné době, tak bych asi ze všeho nejspíš šel sem, a když ne sem, tak možná do Brna.

V současnosti jste členem 16 institucí, akademickým senátem počínaje, hydrobiologickým ústavem konče. Proč tolik funkcí najednou?

Podívejte se, myslíte, že mě těší dělat proděkana? Netěší, že jo. Někdo to dělat musí! A někdo to dělá více zodpovědně, někdo méně zodpovědně, teď nemyslím konkrétně toto, ale jakoukoli z těch funkcí, že jo. Výsledek je, že když se to začne trochu přebírat, tak tahle země má zoufalou nouzi o lidi, který by byli ochotní dělat něco pro obec.

Já musím říct, že jsem do toho 89 roku vlastně byl úplně stranou. Měl jsem své vyhrané názory, ale protože jsem je příliš nikde nezveřejňoval, tak jsem se nedostal ani nikam za mříže nebo do jiných podobných postihů.

Pak přišla situace, kdy se děti namočily do toho večera na Národní třídě. A to mě nějak jaksi definitivně přimělo k tomu, že prostě už dál není možný zůstat stranou. No a během pár tejdnu jsme s celkem několika lidma tady začali chystat universitu, začali připravovat návrhy na nové uspořádání akademie. Jenže po nějaký době se ukázalo (řada lidí se vrhla na nějakou činnost, některý odjeli do ciziny,...), že je jen pár lidí, kteří jsou ochotní něco dál organizovat.

Měli bychom přesvědčit každého z těch mladších fousatejch, že by si měli taky rozebřit takovýdle činnosti. Ta fakulta se prostě musí rozjet!

Populační ekologii přednášíte nejen na naší fakultě, ale i na přírodovědě v Praze. Můžete tedy srovnávat, existuje nějaký rozdíl mezi pražským a českobudějovickým studentem?

Pořád se mi nějak zdá, že ti pražský studenti jsou nějaký takový víc samostatní. Řekl bych, že to je důsledkem toho, jak s nima v tý Praze zacházejí, to je studený odchov, tam se nikdo o nikoho nestará. V tom možná spočívá to, že voni jsou daleko víc schopni si svoje věci opečovat sami.

A co do znalostí?

Tam bych ani neviděl podstatný rozdíl. Ale nemají tam žádnou chemii, čili když jim začnu povídat něco z chemie, tak na to koukaj s otevřeněma pusinkama. To je trochu rozdíl.

Co děláte, když neděláte vědu?

Počkejte, já bohužel teď většinou nedělám vědu! To je ta nejhorší věc. Já organizuju administrativu, že jo, vyměřím kolonky do výkazů a do organizačních ráků a statutů a jinejch nesmyslů. Nebo tvořím přednášky. Takovou dvouhodinovou přednášku máte tak za pět let připravenou, pak už jenom sáhnete a tu a tam to zpestříte něčím čerstvým objeveným.

Co jste tedy dělal, když jste ještě nebyl úředníkem a učitelem?

Někdy jsem si taky něco čet, například z historie. Spolupracuju s partou lidí v našem regionu, kde vydáváme historický sborník o Podblanicku. Pak si občas rád poslechnu muziku, pokud možno barokní, nebo řekněme klasickou. No a potom, pokud jsem to nemusel dělat jako učitel ekologie, tak jsem dělal ornitologii jako amatér, že jo.

Co vás napadne, když řeknu slovo volby?

Mě napadne: Volby, a co potom?

Historie týdle země ukazuje, jak strašně lacino tady lidi prodali svoje práva někomu, kdo se jich mazaně chtěl zmocnit. V tomhle století hned několikrát. Já bych se toho hrozně nerad dožil znovu.

Takže, jestli ve mně volby vyvolávají nějaký pocit, řekněme negativní, tak je to pomýšlení právě na to nepředvídatelný a nespolehlivý chování spoluobčanů ochotnejch uvěřit nějakému takovému jednoduchému demagogovi.

Půjdete volit?

Samozřejmě, že půjdu volit, rozhodně nehodlám svůj hlas promarnit.

A co se týče fakultních voleb, budete kandidovat na děkana?

Ne.

Proč?

Mám pro to několik důvodů. Některý z nich jsou natolik věcný, že kdyby tahleta fakulta měla nazbyt děkany, tak by byly naprosto rozhodující.

Pan Parkinson je profesor ekonomie, Angličan, kterej formou zábavných satirických statí popisuje všelijaký věci, který se týkají běžného občanského života. Tenhle pán například vyvodil, jak se kdo hodí v organizaci na určitou roli. Rozlišuje muže A a muže B na špičce. Já jsem si mockrát v životě ověřil, že se perfektně hodím na tu pozici B. To je ten, kdo připravuje tomu A podklady, formuluje třeba leccos i koncepčně, ale není tím, kdo takhle praští do stolu a řekne: "Takhle to bude!"

Těch důvodů mám víc, některý jsou vyloženě jaksi nefakultní.

Chcete říci ještě něco, na co jsem se vás nezeptala?

Snad jen to, že na co bychom neměli zapomínat, je spolu mluvit.

Za rozhovor děkuje Milena

Ze života
RNDr. Roman Š. Fuchs:

„To parietální voko je vyloženě rudiment, jóó... takže když se podíváte shora na haterii, tak vona na vás nemrkne. Můžete se snažit sebevíc. Nemrkne a nemrkne.“

„Né, toto není vrtulozob - to je pouze šoupálek, kterej má v zobáku velkou mūuru.“

„Červenka má takový melancholický hlas... takový smutný... došlo pivo...“

„Krokouš se nerozpadá, krokouš byl krutě zdemolován vaší kolegyní.“

„Jó, kdyby se nemuselo šetřit vodou, vembloud by měl po starostech. Zpotil by se jako prase a měl by klid.“

„Některý ekologický fenomény jednoduchým přístupem nevysvětlím. Je ale dobrý sledovat to přes žrádlo, vono to stejně jde žaludkem. Typickej příklad - krahujec: pták hlubokých smrkových hvozdu, kde loví drobný ptáky... no jo, jenže pak vidí Prahu a řekne si - v těch parcích je taky docela hezky - ale hlavně: co je tam žrááádla!“

„Každý se dívá na toho vobratlovce jinak - jinak ho vidí fyziolog, jinak evolucionista. Když se zeptáte fyziologa na tuhle adaptaci, začne mluvit o metabolismu hnědýho tuku a podobně. Když se zeptáte Zrzavýho, tak vám řekne zas něco jinýho... já nevím, co vám řekne. A vůbec, zeptejte se ho sami, já se ho bojím.“

Internet u nás

Počítačové sítě se stávají hitem konce 20. století. Jejich prudký rozvoj vrcholí ve století, které možná jednou bude nazýváno stoletím informací. Počítače a jejich sítě pronikají do běžného života, používá je stále více institucí a to nejen v nejvyspělejších zemích.

Sítě vznikaly účelově a tvořily samostatné uzavřené systémy určené třeba k prodeji a rezervaci letenek, místenek do vlaků a autobusů, jiné spojují banky s jejich pobočkami atd. Vlastní lokální síť si začala budovat i naše fakulta, a tak byla v r. 1993 vytvořena počítačová učebna s 11 uzly (server + 10 počítačů). Podle podmínek a potřeb byla každá síť řešena podstatně jinak, lišil se způsob spojení počítačů (přenosové médium), koordinace přístupu (tj. kdo ve které chvíli smí „vysílat“ a kdo „naslouchá“), kapacity přenosových drah, adresování apod. Tyto parametry popisuje komunikační protokol, což je vlastně norma pro všechna zařízení, která spolu chtějí prostřednictvím sítě komunikovat. Podle velikosti území, které síť pokrývá, se rozlišují sítě lokální (LAN) a velké (WAN).

Potřeba spojit mezi sebou tak různorodé systémy si vyžádala dohodnout jednotný způsob, kterým by počítače spolu komunikovaly bez ohledu na typ sítě, ke které jsou připojeny, a typ systému, kterým jsou řízené. Těto dohody se říká kunikační protokol. Pokusů o něco takového bylo mnoho, ale největšího rozšíření dosáhly protokoly TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol). Aby byl přenos informací nezávislý, plní protokol úlohu obálky s adresou příjemce a spoustou dalších údajů, ve které se nachází přenášená informace.

Protokoly TCP/IP, které jsou základem nejrozsáhlejší sítě na světě - INTERNETu, vzešly mj. z amerického vojenského výzkumu při hledání takového komunikačního systému, který by odolával např. bombardování jednotlivých uzlů. To umožňuje právě velká různorodost systémů a vysoká vnitřní logika sítě. Je třeba si uvědomit, že INTERNET nemá žádné centrum, kterým by byl řízen, nemá svého autora. Vznikal postupně „evolucí“, po uvolnění technologie do civilní sféry, na půdě vědeckých institucí a vysokých škol (tedy nekomerčně) a postupně se v něm prosazovaly nejrůznější nápady. Jednotnost všech standartů umožňuje sdružení všech subjektů (tj. správ jednotlivých sítí sdružených v INTERNETu) do společné organizace, která mj. přiděluje unikátní adresy všem uzlům, a definuje nejpoužívanější standarty, které pak využívají programátoři při tvorbě aplikací na nejrůznější systémy, díky čemuž pak mohou společně komunikovat. K šíření těchto norem pak sloužil INTERNET sám, takže každá novinka byla okamžitě k dispozici všem účastníkům, což spolu s nekomerčním zaměřením (informace nebylo nutné draze platit, nápady se vyměňovaly zdarma, nebo jen za malé poplatky) přispělo velkou měrou k obrovské dynamice růstu (na rozdíl od řady podobných sítí). České Budějovice - jako univerzitní město - mají svou vlastní síť BUDNET, která sdružuje ústavy akademie věd a univerzity a některé další organizace. Její provoz financuje částečně stát, částečně subjekty v ní sdružené. Jako celek je připojená do národní sítě CESNET (Czech Educational and Scientific Network). Ta je do mezinárodní sítě připojena jedním vedením do Vídně (na síť EBONE) a druhým do Amsterdamu (síť EuropaNet). Přes toto spojení komunikuje i slovenská národní síť SANET (Slovak Academic Network). Síť učebny, kterou používáte, je do tohoto systému připojena od srpna roku 1994 a využívá se nejvíce pro služby E-mailu, příležitostně i FTP, Gopheru a WWW. O tom, jak funguje, ale až někdy příště.

Miňo

Tomáš Bayer (III. roč.), školitel: RNDr. Ota Rauch

Prostorová variabilita půdních hydrolimitů a její vztah ke stanovištním podmínkám

Když jsem srovnal své studijní výsledky s výsledky mých kolegů, záhy mi došlo, že se svými schopnostmi se mohu jít leda tak zakopat. Tak jsem se vrhl na pedologii.

Ve skutečnosti je téma práce stále ve vývoji. Základní image jsem zformuloval spolu se svým prvním školitelem J. Guthem, s Otou Rauchem je to rozvinutí. Všechno začalo tím, že jsem si vybral dva modelové pahorky, které vhodné ilustrují fungování toho daného úseku krajiny, tyto kopce osnímkoval a kde to bylo z nějakého hlediska zajímavé, spustil jsem sondu. A jak jsem se tak zakopával, průběžně jsem se vracel obtížen tzv. Kopeckého fyzikálními válečky se vzorky oné půdy a jednoduchým vážením při různé saturaci vodou tak stanovil základní půdní hydrolimity - tj. vlhkost, nasáklivost, retenční kapacitu a podobně. S přihlédnutím k reliéfu mě zde zajímá perkolace vody půdou a vztahy k erozně koluviálním procesům.

Tím se dostávám ke třetímu rozměru svého zájmu, kterým je časová dimenze. Konkrétně jsem si vybral lokalitu ve středověku využívanou jako lánovou vrstevnicovou pluzinu s charakteristickými agrárními terasami, což má další konsekvence - jiná prostorová struktura půdy určuje jiné vodní poměry, tím i jinou intenzitu eroze. Vzhledem k vedlejší spolupráci s Dr. Jaromírem Benešem, archeologem muzea v Prachaticích, "bakalárka" nabrala zajímavý rozměr. A pokud se mi nepodaří dovést vše ke zdárnému konci nebo téma své práce neobhájím, půjdu se zakopat.

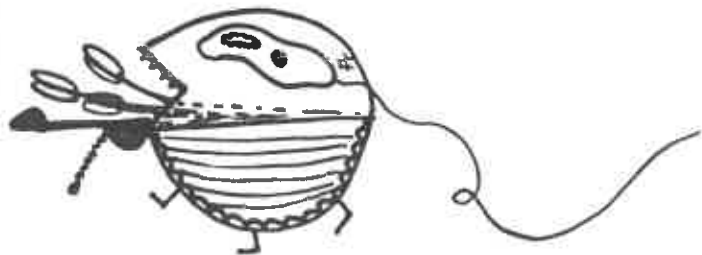
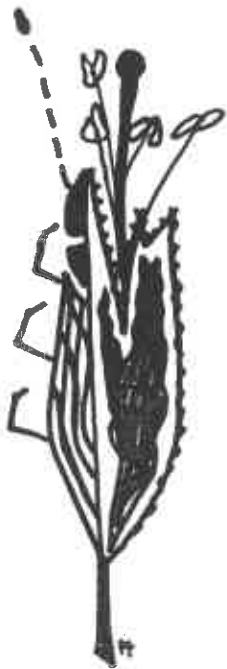
Biodiverzitní Newspeak

Není to tak dávno, co několik akademických a vysokoškolských pracovišť žádalo o mamutí grant na podporu studia Biodiverzity. Pár let předtím se o tom podivném slově mluvilo na mamutí konferenci papalášů v Rio de Janeiru (zlí Američané tam odmítli podepsat nějakou konvenci a byli za to kritizováni doma i ve světě). To slovo najdete v kdejakém čísle kdejakého magazínu od *Newsweek-u* a *Time-u* po *Květy* a *Vlastu*, snad jenom *Tina* a *Ty a já* zaostávají za duchem doby. Je správné zkoumat biodiverzitu, je záslužné zkoumat biodiverzitu, civilizované země dělají první a poslední pro ochranu biodiverzity, biodiverzita zkrátka letí. Dobře... ale co to je?

Není nic snazšího, než si nalistovat některou z nesčetných definic - a zde bych podtrhl slovíčko *nesčetných*, vždyť například di Castri a Younés se zmiňují o čtrnácti (!), které se objevily od vydání známé knihy *Biodiversity* od E.O. Wilsona (1988). Všechny znějí ohromně učeně a obsahují spoustu vznešených cizích slov; dokážu si skoro představit houfy ohromně důležitých pánů, kteří se v mrakodrapech nadnárodních institucí nebaví ničím jiným, než tvorbou podobných krkolomností. Dobře, připusťme multiplicitu definic a podívejme se na jejich obsah. Všechny, které jsou mi známy, hovoří o diverzitě genetické (vnitrodruhové), taxonomické (druhové) a ekologické (nebo společenstevové). A protože se v definicích *biodiverzity* nikterak nešetří anglickým slovem *diversity*, neříkají nám vlastně nic víc, než že *bio-pestrost* sestává z pestrosti genů, druhů a společenstev. V typickém obecně-biodiverzitním pojednání bývají obdobná moudra provázena množstvím grafů o *hierarchickém uspořádání*, *provázanosti* a *organizovanosti* - blebleble. Typicky Newspeakové slovo, slogan, který kdekdo používá, kdekdo se s ním ohání, ale který v zásadě nic nového nepopisuje a může zastřešit vše nebo též nic. Je spousta takových slov a málem by nemělo smysl se jimi zabývat, kdyby...

kdyby s sebou bezobsažná velká slova nenesla ohromná nebezpečí smutných omylů, rozmělnění, a dokonce zneužití. Vysvětlím později, nyní však budu krapet osobní a něco na sebe prozradím. To, že jsem se ocitl na biologické fakultě, začalo někde u nadšeně rozšířených dětských očí před výběhy v zoologické zahradě, chytání motýlů na železničním náspu a snění

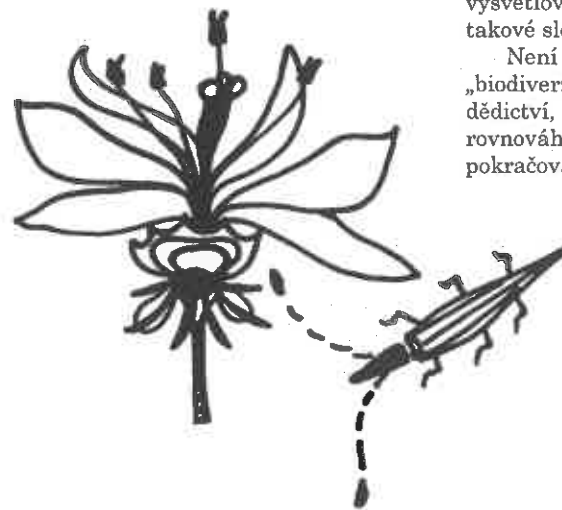
o vzrušujících dobrodružstvích v divočině dalekých zemí „kam lidská noha dosud nevstoupila.“ Zhruba od těch dob se mi některé věci *líbí*, jiné ne. Znáte ty řeči o hodnotových soudech, estetických postojích a jiných učenostech, jimiž se většinou dojde k závěru, že jisté větší či menší skupině lidí není tak úplně jedno, jestli mají za barákem rybník, u něj dutou vrba a v ní ptačí hnízdo. Tito lidé by museli být označeni za schizofreniky, kdyby nebyli přesvědčeni, že to, co se jim líbí, je správné nebo aspoň hezké a kulturní. A protože jsou už z definice kulturnosti jaksi v menšině, musejí se uchýlovat k různým lstem a manévřům, aby v čelní srážce s většinou nepodlehli. Jejich hlavním strategickým problémem je, jak vysvětlit jinak smýšlejícím, proč má být za ba-

rákem ten rybník a u něj ta vrba. Nástrojem vysvětlování jsou slova a biodiverzita je právě takové slovo.

Není první. Byly doby, kdy se místo „biodiverzita“ říkalo idylický venkov, národní dědictví, přírodní pamětihodnosti, ekologická rovnováha, ochrana přírody... seznam by mohl pokračovat ad infinitivum. Většina z nás si ještě pamatuje na magické slovo *genofond*. Definoval se stejně jako biodiverzita, konaly se o něm úplně stejné konference, zoologické zahrady zmrazovaly spermie nosorožců a vousatí zálesáci z ČSOP blahé paměti přesazovali barevné kytky na *genofondové plochy* (kde je jim konec?).

Biodiverzita je jednoznačně anglosaského původu, na rozdíl od *genofondu*, který k nám snad

přišel z Ruska (jak mě upozornil Dr. Hodek). Je to slovo se značným emotivním nábojem, zvláště v americkém kampusu, rodném to biodiverzity hnízdě, kde politicky korektní svazáci kromě boje za biodiverzitu pečují i o diverzitu kulturní, názorovou a sexuální (nic proti, až na ty svazáky).

A teď ke slíbenému rozmělnění a zneužití. Jsem přesvědčen, že biodiverzitu vynalezli zmínění lidé jistých názorů, kteří pravděpodobně nechtěli nic jiného, než *chránit přírodu* (jak legračně laicky plebejsky zní český termín ve srovnání s *Lady Biodiversity*), protože se jim *líbila*. Jenže za slovo s obsahem tak širokým, že se rozplývá v bezobsažnosti, schováte skoro vše. Listuji sborníkem, který redigovali zmínění di Castri a Younes a nacházím v něm články tak dokonale různorodé, že náhodný výčet vydá za jakýkoli komentář: „Biologické základy udržitelnosti a změny,“ „Geny, mémy a artefakty,“ „Problémy s inventarizací a monitorováním biodiverzity v Rusku,“ „Management biodiverzity v kanadských veřejných lesích,“ „Biotechnologie, biofarmaka a biodiverzita,“ „Role biodiverzity v urbanizovaných oblastech“ - plus proslov indonéského presidenta Suharta vyslovený na nějaké schůzi. Přírodovědec se již netáže, co kolem něj roste a běhá: zkoumá biodiverzitu (a jsme u rozmělnění). Dealer farmaceutického koncernu výzkumník se raduje, protože jeho každodenní běhání získává globální posvěcení (je to už zneužití?). Bílá i zelená biologie na sebe oblékají vznešený háv vše jednotící koncepce a ti, kteří se ještě včera báli o nosorožce a tygry, mohou klidně spát: v zemědělské krajině mimo hranice afrických národních parků byla zjištěna větší biodiverzita než v Serengeti... Legrační? Spíše smutné.

Smutné, protože v záplavě velkých slov, statistických indexů a prezidentských adres jaksi zanikají obyčejné kytky a zvířata, nikdo neotravuje s nezapamatovatelnými latinskými názvy druhů a romantickou, tajemnou, zkoumatelnou, nezkoumatelnou, nedotčenou nebo dotčenou *přírodu* (jak je komu libo) nahrazuje rozpínavá a agresivní *bio-pestrost*, o které - na rozdíl od přírody - lze uzavírat mezinárodní dohody, ale o níž si málokdo troufne otevřeně prohlásit:

„Mně se ten malý chrobák, který skoro není vidět a přitom je strašně vzácný, líbí. A když mi ho vyhubíte, dostanete přes držku.“

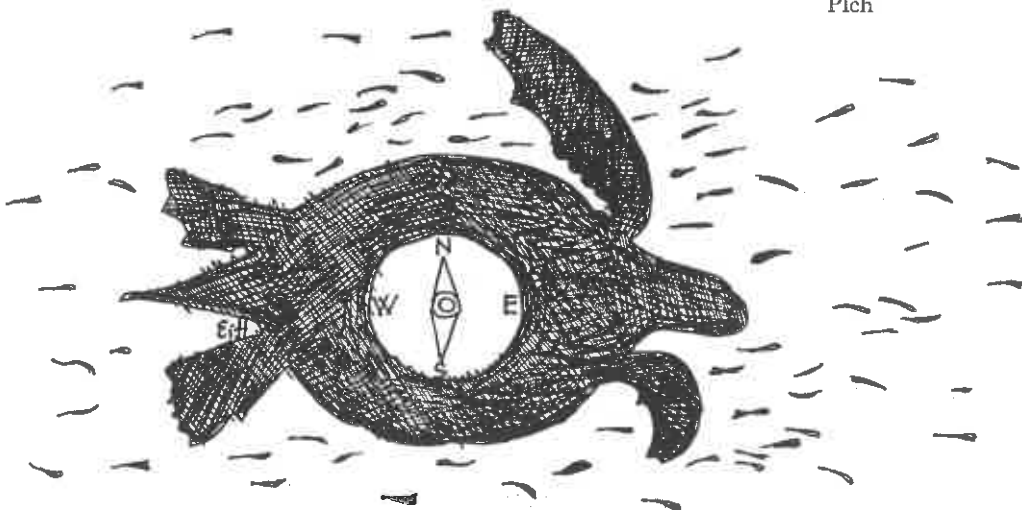
M.K.

Želví kompas

Dlouhý čas se vedou vášnivé spory o to, jestli migrující zvířata jsou s to určit svou polohu v prostoru vnímáním magnetického pole Země. Aby to mohla dělat, musela by detekovat alespoň dva odlišné parametry magnetického pole měnící se v určitém gradientu na zemském povrchu. Některé populace mořských želv druhů *Chelonia mydas*, *Lepidochelys kempi* a *Caretta caretta* podstupují transoceanické migrace, přičemž takřka všechny pozice na jejich migračních trasách mají unikátní kombinace dvou magnetických parametrů - úhlu magnetické inklinace a intenzity magnetického pole. Už dříve bylo zjištěno, že želvy mohou vnímat úhel magnetické inklinace. Nyní manželé Lohmanovi z University of North Carolina objevili, že karety obrovské (*C. caretta*), hnízdící v Japonsku a trávící volný čas v Baja California, vnímají i různou intenzitu magnetického pole. Karety tedy disponují minimem schopností, které jsou zapotřebí pro používání magnetické mapy. Nature 380, 59-61.

Plch

Slunce v pasti

Kalifornčané využívají slunce nejen k tomu, aby se opálili do bronzova, ale i k tomu, aby si na sebe mohli pustit pořádnou dávku chladného vzduchu z klimatizace, když už polehávání na plážích mají dost. K tomu druhému je ovšem potřeba energie. Příští měsíc bude spuštěna zatím nejmodernější solární elektrárna na světě. Tvoří ji 2000 pohyblivých zrcadel, jejichž úkolem je „házet tučnou energetická prasátka“ na centrální věž plnou roztavené dusíkaté soli. Ta se zahřeje až na 565°C a ohřívá vodu, která pak pohání 10 MV turbínu. Nespornou výhodou oproti jiným používaným ohřivačům (oleji či vodě) je, že akumulované teplo udrží až 12 hodin, takže energie takto vyrobená je použitelná i v energetických špičkách. Science 271, 1061.

Danuše

Archebakteriální výstředník

Carl Woese před lety rozbouřil mikrobiologické vody prohlášením, že tehdy nově objevená skupina primitivních mikroorganismů vlastně nejsou vůbec žádné bakterie, a tak ustanovil novou říši - Archaea. Poslední měsíc mu opět dala za pravdu skupinka genomových sekvenátorů z TIGR (The Institute for Genomic Research), když dokončila úplně

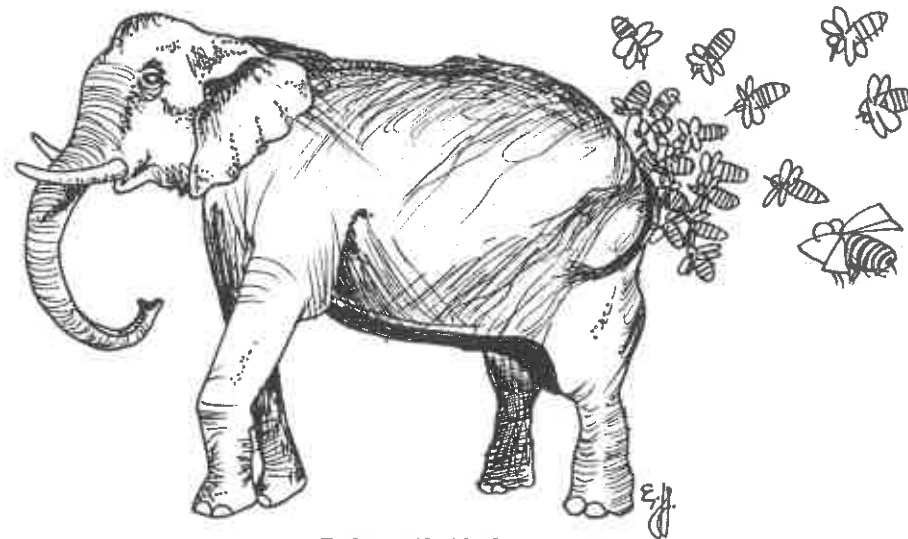
osekvenování organismu *Methanococcus jannaschii*, neobvyklého běsa žijícího v podmořských horkých pramenech. Tahle potvůrka tam využívá anorganické látky a přitom produkuje metan. Porovnáním metanokoka 1.7 miliónu párů bází dlouhého genomu se sekvencemi v dostupných databázích se ukázalo, že velká většina jeho genů nemá žádné ekvivalenty v genech ostatních organismů. Science 271, 1061.

Plch

Sloní samice důvěřují hmyzím feromonům

(Z)-7-dodecen-1-yl acetát je užíván samičkami nejméně několika desítek druhů hmyzu, zvláště motýlů, jako součást feromonové výbavy pro zamotání hlavy příslušného samečka. Při výzkumu pěti pohlavně dospělých slonic indických (*Elaphus maximus*) v Metro Washington Park Zoo v Portlandu v Oregonu byl tento feromon detekován v jejich moči během říje a ovulace, kam je uvolňován jako informace o připravenosti k páření. Vzhledem k tomu, že se jedná o využití totožné sloučeniny k téměř účelu u hodně nepříbuzných skupin zvířete, je možno uvažovat o drsném projevu konvergentní evoluce založeném na vhodných chemických vlastnostech dotyčné sloučeniny. Nyní v této záležitosti probíhá pátrání po zdroji feromonu, zkoumá se jeho funkce a testují se i sloni afričtí. Nature 379, 684.

Plch

Bakteriální baletní mistr

Bakteriální buněčný cyklus může být přirovnán k nikdy nekončícímu, pečlivě choreograficky ztvárněnému baletu, kde jednotlivé taneční figury, jako buněčné dělení nebo vývoj jednotlivých buněčných struktur, splynou v harmonický celek. Vývojoví biologové ze Stanford a McGill Universities našli ve vodní bakterii *Caulobacter crescentus* gen *ctrA*, jehož produkt CtrA se podílí na řízení celého toho estetického zážitku. Protein CtrA stojí v pozadí četných příhod během životní poutě zmíněné bakterie jako je buněčné dělení, tvorba zvláštní stopky v určitém období života buňky, nebo transkripce specifické pro buněčný cyklus. Samotná aktivita proteinu CtrA je kontrolována pomocí transkripce a fosforylace. Tento protein je homolog jiných regulačních transkripčních faktorů. Zatím není jasné, jak je tento mechanismus obecný u jiných bakteriálních organismů, ani zdali má nějaké ekvivalenty v jiných říších. Science 271, 291 a Cell 84, 83-93.

Plch

Račí vášně a strasti

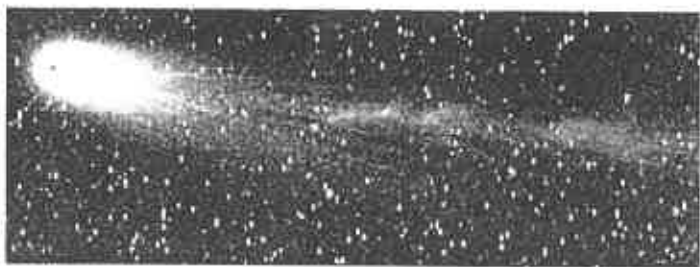
Již delší dobu bylo pozorováno, že výsledky jednotlivých vnitrodruhových konfliktů u různých skupin živočichů mohou v některých případech drasticky dlouhodobě poznamenat chování vítězů i poražených. Někdy bývají jejich reakce natolik odlišné, že se jejich nervové systémy podezřívají z fyziologických změn. Dr. Edwards z Georgia State University se svými spolupracovníky při studiu raků zjistil, že výsledek společenského střetu a následující společenské postavení raků ovlivňuje interakci mezi serotoninem, vykřičenou to psychoaktivní látkou mnoha živočišných skupin, která kromě jiných účinků často ovlivňuje chování jedince v soubojích, a velkým postranním neuronem, jenž řídí zvláštní útěkové chování. Dominantním rakům serotonin rozněcuje jejich nadšení a těm submisivním chladí karapax, přičemž tyto stavy jsou reverzibilní. Sociálně izolovaní jedinci jsou trvale rozvášněni. Jde o první známý případ, kdy sociální status zvířete přímo ovlivňuje jeho synaptické spoje. A aby toho nebylo dost, u druhu *Homo sapiens* hraje serotonin nejspíš velice obdobnou roli, podrobnosti vizte v knize *Morální zvíře* (recenze rovněž v tomto plátku). Science 271, 290-291 a 366-369.

Plch

Co se Vám vybaví, když se řekne ..... „Hyakutake“

..... hmm, kometa a téměř na konci 20. století, to není jen tak. Mozky fatalistů (a jim podobných) už pracují na plné obrátky a vymýšlejí zlověstné vize počínaje ještě docela nevinnou nemocí šílených krav a konče už méně nevinným zánikem světa. Nám nezbyvá, než se na jejich jasnovidné předpovědi těšit a na ten konec světa si počkat. Ostatně není rozhodně od věci něco se o této čarodějce dozvědět. Kometu objevil japonský amatér-honec komet Yuji Hyakutake 30. ledna tohoto roku. Nejbližší k Zemi byla kometa 25. března, a to ve vzdálenosti pouhých 15 mil. km. Je pozorovatelná jako matný modrý oblak, stále více se vzdalující od Velkého vozu. Je to vlastně jen malé ledové těleso s relativně drobným jádrem (v průměru něco málo přes 10 km). NASA samozřejmě rozjízdí několik projektů na její pozorování, i s využitím Hubbleova teleskopu. Jeho úkolem má být především popis přesné dráhy komety, rozlišení detailů s přesností na 4 km, pozorování proudů prachu uvolňovaného z jádra komety a tak. Navíc infračervený teleskop na Mauna Kea se bude několik dní zabývat pozorováním uvolněného prachu a ledových krystalků z jádra (led je složen především z vody). Výzkum těchto molekul může poskytnout náhled na situaci v době vzniku sluneční soustavy. Kometa Hyakutake je nejbližší kometou, která se přiblížila k Zemi od roku 1983 a pátou nejbližší kometou v tomto století vůbec. (upraveno z Internetu, 21. března 1996: <http://www.SpaceLink.msfc.nasa.gov/NASA.News/News.Releases/Comet.Hyakutake>).

Jitka

Tynés 95 aneb pravdivé svědectví obětí kurzu zoologie mořských bezobratlých III. Díl ze 155 - dílného povídkového seriálu (DALLAS HADR!)

Náš pobyt na palubě dvoustěžňového námořního yawlu - Tynés, se pomalu chýlil ke konci. Za tu dobu se nám loď stala druhým domovem a bylo těžké pomyslet na návrat.

Počasí si s námi opět nepěkně zahrálo. Přes noc se strhla bouře a divoké vlny bičovaly boky naší plovoucí archy. Kapitán byl nucen loď obrátit tak, aby čelila vlnám tváří a tvář. O tomto jeho nočním podnikání neměla ovšem vyčerpaná posádka ani tušení. Brzy ráno se Roman zavrtěl ve svém sarkofágu. Chtě nechtě vyrazil směr pevnina vyhovět nutkání přírody. Jaké však bylo jeho překvapení, když zjistil, že mocným skokem z nehtu se nedostane na matičku zemi, ale jen do rozbořených vod Jadranu. Jak se na zkušeného mariháka sluší, ihned propadl panice. Zsinalý v obličej se řítit ke dveřím kapitánovy kajuty. Mocnými ranami na dveře se dožadovat vstupu a křičel: „Mílo! Mílo! My jsme se utrhli!“ Jeho zoufalství neznalo mezí. Opravdu se mu podařilo kapitána vzbudit a ten ho s otcovskou něhou uklidnil, vysvětlil mu, co se v noci stalo a uložil ho zpět do sarkofágu.

Ten den byl vůbec ve znamení katastrof. Počasí stálo za starou bačkoru a díky velkým vlnám jsme mohli dělat pouze dvě věci - jíst a spát. A to se taky stalo. Bohužel jsme tento den přišli o by-boat. Našli jsme ho na plázičce značně poškozený a zcela nefunkční. Navečer se ale na nás usmálo štěstí, vody se uklidnily a naši neopreňáci vyrazili na noční lov. Přinesli spoustu zajímavých živočichů, které sem zahrála bouře.

Konec dobrý, všechno dobré. Čekal nás poslední den na moři. Zítra již pocestujeme zpět k nám do srdce Evropy. Jako by nám sluníčko chtělo vynahradit všechny dosavadní útrapy, svítilo celý den. Překotvili jsme do jiné zátoky. Cestou kapitán volal z Rogoznice pro nový laminát na vyspravení by-boatu a potkali jsme i farmu na pěstování slávek. Chtěli jsme si ten poslední den pořádně užít. Profici nám půjčili kabáty od neopreňu a my šnorchláci jsme postupně vyrazili obdivovat krásy podmořského života. Pro ty, kteří snad ještě nikdy

neoblékli mokrý, studený neoprén, jen dodávám, že na souši není o co stát. Umělá hmota se přisaje na pokožku a člověk si celkově připadá strašně nemotorně. Přes všechny tyto nepříjemnosti jsme nafotili několik fotek „neoprénové kolekce“ do módních časopisů jako typ na léto '95.

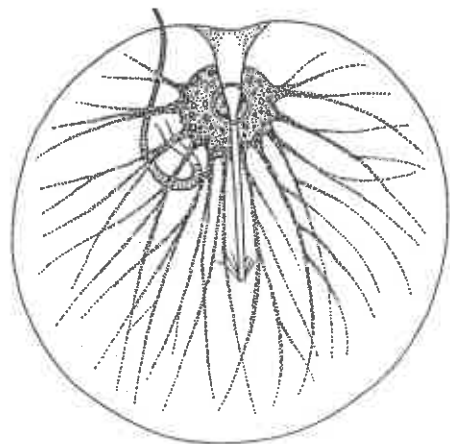
Ve vodě je ovšem neoprén úplný zázrak. Místo rekordní půlhodiny jsme klidně mohli šnorchlovat hodinu a půl a to bez přímého nebezpečí křečí z chladu. Bylo nám jasné, proč nám jej profici půjčili až poslední den. Byli by jsme totiž odmítali bez něj skočit do vody. Všichni se snažili nalovit co nejvíce různých mušlíček, schránek, úlomků korálů atd. pro své známé a přátele coby suvenýry. Že to nebyla věc snadná, svědčil obrázek odpolední paluby, která se proměnila na chirurgickou ordinaci. Maruška a Jana si s sebou nepřinesly pouze spoustu suvenýrů, ale také značné množství trnů z ježovek porůznu zapíchaných v kolenou a nártách.

Zlatým hřebem dne bylo ovšem noční šnorchlování. Maruška a Brěta měli již tuto fantastickou podívanou za sebou a teď se tedy chystal zbytek. Na noc jsme opět změnili kotviště. Ale to již tu byla poslední zkouška baterek, upravit neoprén a brýle a jde se na to.

Jestli je ve dne mořský svět úchvatný, tak v noci snad ještě krásnější. V kuželi světla se zjevují pestrobarevné ryby, pobíhají malí růžoví garnáti a stroze pochodují krabi, za kouskem skály se šklebí ropušnice a miriády planktonních živočichů rejdí v divém tanci. Sasanky a mořské houby vytvářejí zvláštní mořskou zahradu plnou fantastických tvarů a barev. Jako by se zastavil čas. Mimo světelný kužel baterky zívala jen měkká temnota. Když ale člověk pohnul rukou, vytrysknul proud opaleskujícího světla vydávaného droboučkými organismy (*Noctiluca miliaris* a další).

Bohužel tato krása zahřeje jen duši, ale tělo mrzne dál. Museli jsme proto šnorchlování ukončit. Tuto noc jsme neusínali lehce. Drkotající zubama pod peřinou nás stále více tížila myšlenka na to, že tato noc už je opravdu poslední a zítra už hajdy domů.

Adamsova rodina

SVÍTELKA TRÝPYTIVÁ
(NOCTILUCA MILIARIS)
BIOLUMINISCENTUJÍCÍ
DINOFLAGELÁT (0,5-2mm)
(Alveolata : DINIZOIA)

Svlékání

Stáli jsme tam v pokoji proti sobě. Díval jsem se na ní a myslím, že i ona se na mě nemohla vynadávat. Bylo ticho. Nic jsem neříkal. Pozoroval jsem jí. Čekal jsem, co udělá. Byla krásná, nohy se jí chvěly nedočkavostí a kroutila zadečkem jako do rytmu nějaké písně. Myslím, že byla ráda za ty růže, co jsem jí přinesl, ačkoli byly trochu omrzlé a bez květů.

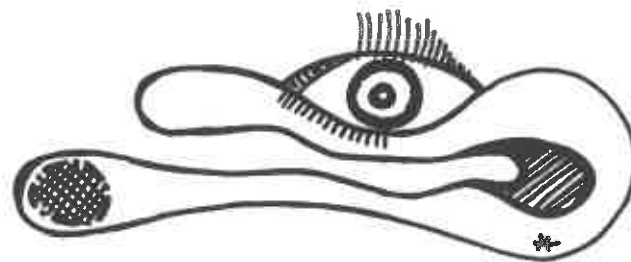
Tak významně se na mne podívala, snad se trochu zarděla a pak to všechno začalo...Pomalou se začala svlékat. Měla krásný veliký oči, kterými na mě koulela a malou sladkou pusinku.

Nejprve se objevila štíhlá ramena a pak jemná pokožka na zádech. A když se svlékla celá, musel jsem uznat, že takhle už vypadala mnohem víc dospěle, jako pravá velká dospělá strašilka.

Miša - chovatel

Rána v M.

Toho dne jsem se probudil promrzlý až na kost. Rána v M. jsou na jaře vždycky chladná a nepřivětivá. Už si ani nevzpomínám na den, kdy obloha nebyla pokryta vrstvou šedi a nepadal z ní jemný popílek. Možná tak v době mých studentských let. Konečně se mi podařilo pohnout víčky a porozhlédnout se. Pohled, který se mi naskytl, mne donutil oči opět rychle zavřít. Skrze šedivou oblohu dopadla trocha slunce na mé ztuhlé tělo. Rozhodl jsem se trochu vyhrát a pak jít domů. Začal jsem přemýšlet o předešlé noci. Jak je vůbec možné, že jsem skončil tady? Jistě. Byl jsem v baru U černé lilie už od tří odpoledne, poté co jsem se zase pohádal s Ninou kvůli malichernosti a odešel zbytek dne ztrávit příjemněji.

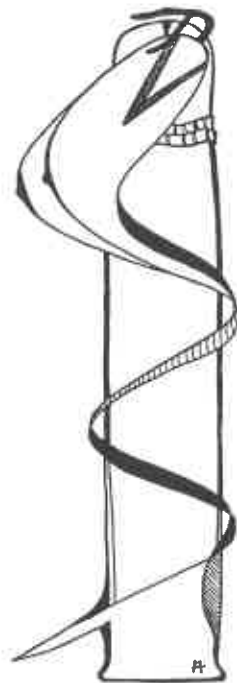
Doufal jsem, že potkám v baru známé a zabředneme v rozhovor. Jenže ve tři bylo na známé příliš brzo, a tak jsem popíjel a kouřil jednu za druhou sám. Venku se pomalu stmívalo a nevím kolik bylo hodin, ani kolik jsem toho v sobě měl, když jsem JI uviděl. Seděla u baru v obtažených kožených šatech, měla černé vysoké boty a přes rameno šál. Dlouhá černá hříva rámovala hubený obličej, z něhož hleděly zelené oči. Vypadala jako černá kočka. Už notnou chvíli mne pozorovala, až jsem se rozhodl, že si k ní přisednu. Bohužel můj stav opilosti mi nedovolil udělat žádný větší pohyb. Nakonec přisedla sama. Čas plynul odměřován záblesky zapalovače a já přemýšlel, proč si vlastně přisedla. Lidé přicházeli, odcházeli a nakonec jsme zůstali v baru sami dva. Nevrlá číšnice se rozhodla předčasně zavřít a vymámila ze mne peníze za spoustu pití a taky za cizí nezaplacený účet. Tázavě jsem se na NI podíval. Zvedla se a pomohla mi vstát. Nebylo nijak lehké vymotat se ven na ulici. Chtěl jsem mávnout na taxi, ale moje neznámá měla zřejmě jiný cíl. Šli jsme dlouhou ulicí, po které vítr unášel odpadky z přeplněných košů, a pak jsme zahrnuli do malé postranní uličky mezi vysoké domy s popraskanou, na některých místech zcela opadanou omítkou. Odložila mne před šedým domem se secesním průčelím a vešla dovnitř. Dveře byly obloženy zrcadly. Měl jsem pocit, že se na mne někdo dívá ze všech stran. Vždyť ta zrcadla byla i na stropě. Šel jsem dál a vešel do velkého pokoje. Na stolku stály dvě nalité sklenky. Jednu jsem si vzal a posadil se do měkce vypořstovaného křesla, které mne objalo a pohltilo do svých útrob. Prohlížel jsem si místnost, ve které byla také spousta zrcadel. Pak jsem si všiml dalších pootevřených dveří. V odrazu jednoho zrcadla jsem viděl, že je to ložnice s velkou postelí uprostřed. Na ní ležela v černém prádle ONA. Pozoroval jsem ji, jak se protahuje a zívá. Chvilími jsem měl pocit, že místo NÍ vidím tlustou černou kočku. Měl jsem dojem, že na mne v zrcadle kývla. S námahou jsem se vyprostil z hlubokého křesla a vešel do ložnice. Sedl jsem si na postel a sundal boty. ONA ovinula ruku kolem mých ramen a prudce si mne přitáhla k sobě. Poslední, na co se pamatuju, byl záblesk v jejích očích a bolest na místech, kde se mne dotýkala. A teď ležím tady. Jak je to vůbec možné ocitnout se na smetišti daleko za M.? Vstal jsem a oprášil popílek, který na mne stačil za tu noc napadat. Pocítil jsem chuť se něčeho napít. Vytáhl jsem z úst pár černých chlupů, které se tam nějakým nedopatřením dostaly, a namířil si to ne domů, ale k Černé lilii.

Jersa

Znám ty tvoje ujetý nálady
 kdy se chceš na všechno vykašlat a utéct
 Jenomže nemáš kam
 He, ty hladká užovko
 prokluzuješ mi mezi prsty
 seš mazaná vším alkoholem
 co je po ruce
 Vyplazuješ na mě jazyk
 pouštíš jednu z těch nejlepších kapel
 na plný decibely
 a začínáš se striptýzem
 Když odhalíš celou svou nahotu
 mám na tebe už obrovskou chuť
 ale ty najednou uklouzneš
 prosmykneš se smyčkou lítosti
 a svlíkáš se z kůže
 trvá to děsně dlouho
 protože nemáš žádný ruce
 už to opravdu nevydržím
 jako zkušený zmiják
 vyrážím s holí v ruce
 zacílím rychle tě chytanu za krkem
 abys mě nekousla
 a ty najednou vytuhneš
 už aby bylo jaro

Honza

INDIÁNSKÁ POHÁDKA

Na začátek světa, Velký Duch stvořil všichni zvířata jaky chtěli. On pracoval na králík, a králík řekl, "Já chci dlouhé nohy a uši jako jelen, a ostrý zuby a drápy jako puma."

"Dobře," řekl Velký Duch, "dělám všichni zvíře jak chtějí." On začínal na zadní nohy, zatahl a byly dlouhy. Sova seděla ve stromu a řekla, "Já chci hezký, dlouhý krk jako labuť, a krásný červený peří jako Čížek, dlouhý zobak jako Ibis, a hezký koruna peří jako Volavka. Taky, já chci být nejkrasnejší, nejrychlejší, a nejlepší z všichni ptací!"

Velký Duch řekl, "Ticho: obrať se sovo a podívej se na něco jiného. Možná lepší, když ty zavřít tvoje oči. Nevíš, že nikdo nesmí se dívat na mě, když pracuju?"

Potom, Velký Duch natahnout uší králíka tak dlouhé jak kralík chtěl.

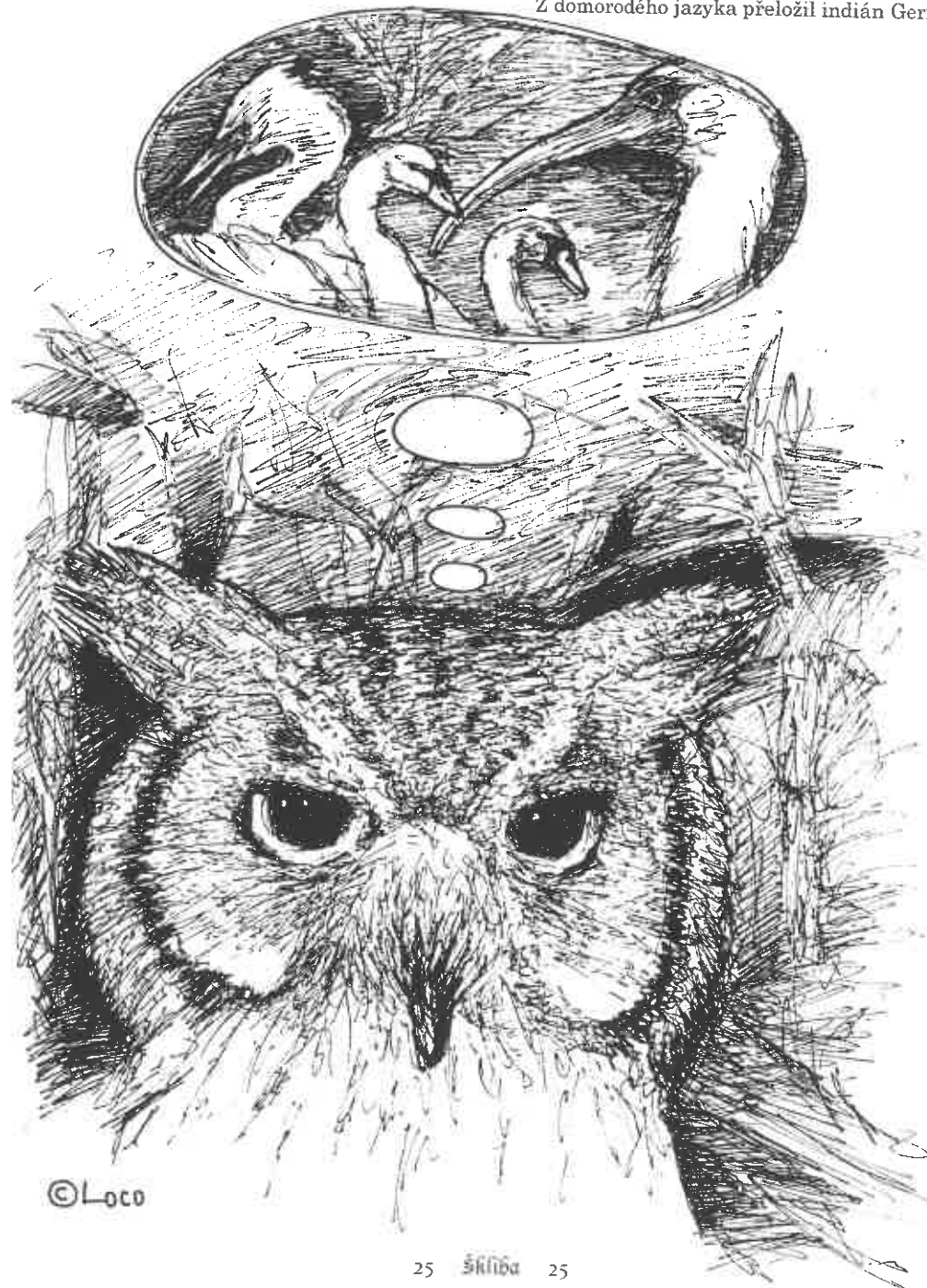
Sova nechtěla dělat co chtěl Velký Duch a řekla, "Nikdo nemůže říkat, že nemůžu se podívat na něco. Nikdo nemůže říkat, že musím zavřít oči. Líbí se mi se podívat na tebe a proto budu!"

Pak Velký Duch byl rozzlobený. On shrábnul sova z stroma v ruce a nacpal hlava sovy dolu, že nebude mít žádný krk a začal třást sova. Sova myslela, že určitě Velký Duch bude zabít jí a její oči se staly strachem moc velký. Pak, Velký Duch řekl, "Tak, tady máš! Teď, nemůžeš otočení krk a se podívat na všechno! A protože nechtěla poslouchat mne a se podívat a protože já pracuju přes den, ty budeš spát přes den a být vzhůru v noci." Potom Velký Duch vzal bláto a natřít sova s blátem. "taky, nebudeš mít krásný červený peří ale hnědý nebo šedý takle," a pustil sova, která letěla pryč a plakala, "Whoo, whoo, whoo!"

Pak Velký Duch otočil se aby mohl skončit s králíkem. Ale králík viděl co dostala sova a měl strach. On nechtěl dělat něco, že bude Velký Duch rozzlobený taky a řekl, "Já už jsem hotový!" A skákal pryč. Proto králík nedostal ostrý zuby a drápy jako chtěl, a nemá přední

nohy stejně dlouhy jako zadní a musí skákat. A sova ještě má velký oči, kratký krk, a spí přes den a ještě plaka, protože neposlouchala co řekl Velkého Ducha, "Whoo, whoo, whoo!"

Z domorodého jazyka přeložil indián Gerry

Autor: MUDr. Václav Korál, CSc.
Stručný úvod do teorie pivního pole
 (Basic Principles of the Beer Field Theory)

Znalost základů teorie pivního pole má v současné době nejširší uplatnění v potravinářské chemii, medicíně a hlavně filozofii. Přesto však by mohlo být užitečné, aby s některými poznatky z teorie pivního pole byli seznámeni pracovníci jiných oborů, zejména ve vědeckovýzkumné základně.

Základním zdrojem pivních kvant jsou tzv. pivovary, které jakožto primární centra emitují tato kvanta do center sekundárních, zvaných obvykle hospodami. (Některé prameny jako např. 3 uvádějí též označení hostinec, krčma, kořalna, nálevna a restaurace.) Každá hospoda vytváří kolem sebe vlastní pivní pole. Intenzita tohoto pole je dána spinem, to jest jaké pivo se točí, zda 10,11,12,13% apod. U hospod se spinem 7 a 8% se dosud existenci vlastního pivního pole nepodařilo experimentálně prokázat.

Pivní pole je charakterizováno pivočarami, které tvoří soustavu ortogonálních trajektorií k ekvipivám. Hustota pivočar je mírou intenzity pivního pole, hustota ekvipiv udává velikost pivopotenciálu. Účinný dosah pivního pole je různý a nepřímo závisí na pivním koeficientu pole, který je definován jako počet sekundárních center na jednotku plochy.

K úplnému průběhu pivního cyklu je nutnou, nikoli postačující podmínkou existence individua, schopného pivní kvanta absorbovat. Takové individuum je v pivologické terminologii nazýváno pivníkem, někdy též méně správně pivařem. Aktivita pivníka, tj. jeho schopnost orálně přijímat pivní kvanta, je determinována počtem volných měnových jednotek, jež má pivník k dispozici. Další faktor, determinující aktivitu pivníka, je pivní kapacita. Tato je dána počtem pivních kvant, které je pivník schopen absorbovat za jeden pivní cyklus. Zmíněná pivní kapacita je opět funkcí několika proměnných, z nichž nejvýznamnější je čas uplynulý od poslední pivoabsorbce a vitální kapacita ledvin, jež jsou základem pivníka organismu.

Pohybuje-li se standartní pivník v oblasti účinného dosahu pivního pole a narazí-li na pivočáru, je touto vtahován dovnitř pole, protože hospoda má opačný pivní náboj než pivník. Děje se tak pohybem rovnoměrně zrychleným, až je nakonec pivník hospodou zcela pohlcen. Po absorbování příslušného počtu pivních kvant se náboje pivníka a hospody vyrovnají. Vyrovnání je definováno pivčtem, což je počet absorbovaných pivních kvant za jednotku času. Tento stav způsobí, že mezi vazebnými silami pivníka a sekundárního pivního centra nastane labilní stav. Při standartním průběhu se v tomto okamžiku pivník začíná vzdalovat volným rovnoměrným pohybem.

Pivní cyklus probíhající právě popsaným způsobem se nazývá standartním či přirozeným.

Přirozený pivní cyklus je schopen absolvovat každý normálně vyvinutý jedinec. Od počátku objektivní existence pivních polí se však vyskytují pivníci, u kterých se projevuje pivnictví patologické. Tito superpivníci (též pijani) se vyznačují shora neohrazenou pivní kapacitou a neustálým proměňováním svých měnových jednotek. Pivní cyklus za účasti superpivníka se nazývá abnormálním. Superpivník se v labilním stavu nábojů nedává do volného rovnoměrného pohybu, nýbrž se snaží v pivním centru setrvat co nejdéle, až posléze nabude stejného náboje jako sekundární pivní centrum a je z něj vypuzen. Dále se potom superpivník pohybuje nerovnoměrným pohybem (Brownův pohyb) tak dlouho, dokud nenarazí na pivočáru jiného pivního centra. Jelikož se mezitím superpivník vlivem tepelné emise nabíjí nábojem opačným než sekundární pivní centra, je touto opět přitahován, aby neutralizoval vzniklý náboj. Popsaný proces se opakuje tak dlouho, dokud má superpivník dostatečný počet volných měnových jednotek. Během svého pohybu vytváří superpivník kolem sebe vlastní terciální pivní pole, které působí na jiné pivníky tak, že se tyto nabudí a snadněji reagují na sekundární pivní pole hospod.

Za určitých specifických podmínek může dojít k přebuzení superpivníka a proto jako moderátor působí tzv. záchytné stanice, které pohlcují a neutralizují superpivníky, působící destrukcí nepivních objektů.

Literatura:

- /1/ Stratton, J.A.: Teorie elektromagnetického pole, SNTL 1961
- /2/ Hospr, J.: Příručka pro výčepníky, Merkur 1979
- /3/ Kardašova Řečice - Restaurace Na Náměstí - osobní sdělení
- /4/ Rektorys a kol.: Přehled užité matematiky, SNTL 1969
- /5/ ČSN 56 6635

KUCHAŘKA

Ahoj, ahoj, milí čtenáři - kuchaři!

Srdečně vás po dlouhé době zdravím z naší rubriky. Obzvláště srdečně pak zdravím ty, kteří se odhodlali podlehnout lákavým svodům našich receptů a zkusili si něco uvařit. Protože jsme v minulém čísle neotiskli předem slíbené pokračování tradeskancionalistického jídelníčku, spěcháme to hned napravit.

Masitá jídla

Vepřová zcepeně knedligzeli
Pepróvé na lepři
Srce na měkko
Přírodní hovězí na vlně
Zdravé játro strany
Hovězí jazyk pro 1. potupný ročník
2000 g otep roštěné
Krvavý býkovec, oplakané brambory
Tlející brzlik, pracharanda
Plísňový bůček „Croque-fort“
Nadívány vembloudi hrb

Ryby, drůbež

Soupstruh na másle
Dánský velvyslanceček
Všesokolský sled
Kaprď - sumec
Tresky plesky
Humři, humři, ha ještě jednou humři!
Sedmihlavý uzený saň
Krutí brko na slanině
Kurveci stehýnka
Nové strašecí na smetaně
Vrána se sýrem
Uzel na želvě

Člověčina

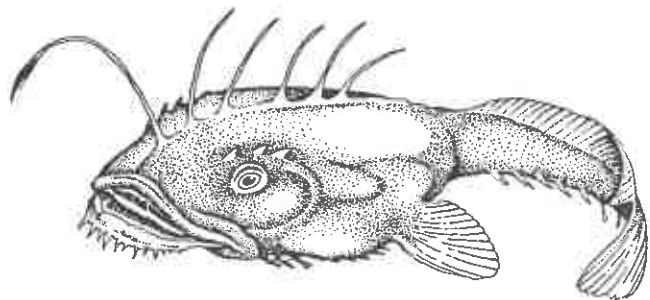
Skotové na česneku, skopská whisky
Vařená kolínka přítomných dam
Starší plněný paprika v loji
Transplantované ledvinky
Kotleta z atleta
Selské maso a la Chlumec
Einsteinův dušený mozeček
Holka jako plněný lusk
Grilovaný misionář v županu
Vážená paní
Silný Turek
Lahůdkový Taliján
Mary Juana (s kostí)
Jemináčku, náš jemnostpán!

Zvěřina

Nech si zajíc chuť
Potkanec
Sarančí kýta
Pečené sobě
Husí kůže vydělávaná

Psina

Kokršpanělské ptáčky
Čokláda
Chrtina
Špicl na černo

CONFIDENTIAL

Vážení a mili.

Už je tu zase další měsíc. A s váhavě přicházejícím jarem přicházím i já, avšak méně váhavě.

Na Lé mojí výzvu pe v minulém ž čísle, která it nebyla zrovna o uctívá, sa ale mo nebyla myšlená tě ve zlém, n zareagovalo sice pár čtenářů, ale pořád to není to co bych si představoval. Přišly mi 3 (slovy tři!) ež odpovědi, z toho ve jedna byl podlý anonym (ten jsem bohužel nemohl šp zařadit do slosování at). Stejně mě to né potěšilo. Zjistil sp jsem, že tady nejsem sám o takový hračička. Jedna odpověď měla le zašifrovaný dovětek (Ty šifry jsou prima). Takže, č ze správných odpovědí nos jsem bez dohledu ti notáře vylosoval zřejmě dívčinu, podle žertovného podpisu ANELIM předpokládám, Milenu, která ode mne něco dostane, ale musí se o to přihlásit, protože nevím, která Milena to je. Vyřešení minulých šifer bylo: 1) olše lepkavá, sléz maurský, blatouch bahenní, Rumex crispus, Lathyrus pratensis, Pinus silvestris (obyčejná přesmyčka); 2) Kdo ze špatných knih se učí, ten se mnoho nenaučí. (v zrcadle se to čte skvěle); 3) Když jsi vyluštil tohle, tak asi nejsi blbej jako tykev. (tabulka v níž sloupce jsou značeny A, B, C, D, E, řádky 1, 2, 3, 4, 5).

Sam se vyplížil mezi kameny

s více než hobití opatrností,
sešel dolů k řečišti a
pak je sledoval kousek
nahoru na sever, až se
dostal ke skalním prahům,
kde kdysi dávno musel
pramen proudit dolů
malým vodopádem. řsp

Mnozí jste jistě poznali úryvek ze slavného Pána prstenů. Teď je na vás, jak si s tím poradíte. Vězte, že to je šifra.

Další šifra je jedna z nejlepších šifer vůbec (podle mě), tak se nenechte zahanbit!

K E O D S J D T
L O Y E K A P Ž
Á S B E Š Ž Y E
D P P Á Ř E M Í
D R C O O U V J
Ž N I V E Ě V M
Í E M O D T Ž L
J O C E N I O N

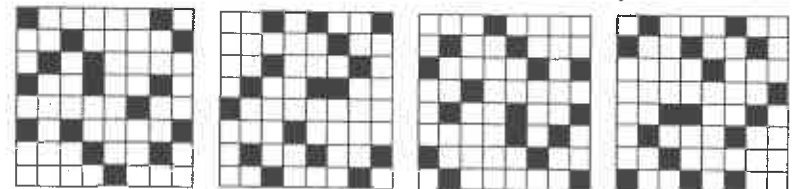
Následující nemusíte vyluštit i když se chcete zúčastnit slosování o cenu. Jen mi na ní napište svůj názor.

**Kalif poles toj spikse, kunepo rumses cohlaty.
Telej bopes toj brase, kuje us mos cohotin.**

Tak to je teda pro dnešek vše, mějte se fajn a nenechte se dnes (pakliže je ještě 1. dubna) nikým vytočit. Mějte pořád na paměti že je APRIL.

Nemějte strach, že jsem Vás dnes ošidil. Máte tu jako obvykle zase tři soutěžní šifry, i když to tak na první pohled možná nevypadá.

A abych nezapomněl. Podmínky jsou pořád stejné. Řešení házejte do Šklíbabedny u nástěnek a nezapomeňte ho podepsat. Pak se na Vás třeba usměje štěstí. ROMÍR

Drobné plameny se komíhají ve vánku a líně olizují přiloženou větvičku. Oheň téměř nehřeje, a tak si snažím ještě více přitáhnout potrhaný plášť k tělu. Už aby bylo ráno.

Obzor se barví nesmělým nachem. První nesmělé pokusy znovuzrozeného slunce o převzetí vlády nad světem. Tma se pod žhavými dotyky krouží a svíjí v agónii končícího života. Provádí obranné výpady a ustupuje. Neochotně!

Osamělý oblak se koupe v krvi ranní oblohy, nasává ji do sebe každíčkým svým pórem, nachoví. Tady dole mezi stromy se krčí poslední stíny, veteráni noci, a nemilosrdné paprsky probodávají jeden za druhým. Hrot slunečního kordu letí a hledá si svůj cíl, svůj ranní příděl tmy. Nalézá obět, stín krčí se za staletým dubem, a útočí. Exploze světla, ohromující bezhlesý výkřik do ... novorozeného dne.

Jeden ze slunečních poslíčků marně hledá cíl pro své ostří, zlostně tne po nose čnicím zpod zaslé deky. Hromádka se dává do pohybu, deka sklouzává, objevuje se hlava. O půl sáhu níž se s rychlostí blesku vynořuje ruka a s neomylnou jistotou obepíná svými prsty topůrko sekery ležící napravo. Chladné luno země přijímá vlněnou příkrývku několik chvil poté, co postava stojí pevně na nohou, sekeru připravenou k útoku.

„Dobré jitro, Gothwine!“ hledím do tváře, která na mě shlíží z výše svých sto třiceti coulů. Hlubiny bystrých očí na mě pohlédnou z ostře řezané tváře pyšníci se svým plnovousem sahajícím k pasu, kde kožený opasek obepíná kytlici a lněné kalhoty. Lehký úsměv v jeho tváři uvolní válečnou sekuru z útočného držení a trpaslík usedá na spadlou deku: „Snad.“ Svou zbraň odkládá vedle sebe, s něžností matky ukládající dítě do kolébky a natahuje se pro kus masa, zbytek včerejší vydatné večeře.

Už ho znám, teď bude následovat rituál trpasličího rána: až se nape, přešleť sekuru, navleče se do svého brnění z kovových plátů, které ho pohltní v kovovém chladu a lesku od hlavy po holeně, a začne si nervózně pohrávat se svými zlatáky za současných projevů nesouhlasu: „Proč ještě Aelindil nevstal, to zas bude zdřovávání!“

Aelindil je ta druhá hromádka u ohně. Spokojeně si spí schoulen pod modrým pláštěm se všitou králíčí kožešinou. Kápě halí jeho dlouhé plavé vlasy, jež ukrývají špičaté uši - neomylný znak vznešené elfí rasy. Vedle něho opřená o tornu leží sukovitá tisová hůl s kovovou hlavicí, na níž unaven letem sedává jeho věrný ptačí přítel - černý havran.

I on má svůj ranní obřad: s důstojným klidem vstane, pozdraví nás i jitro veselými slovy a s prosbou o klid se od nás odvrátí. Pak se opět obrátí k ohništi a posnídá. Tou dobou přilétá havran a ani on nezůstane o hladu.

Uhasíme ohniště, hodíme si torny na záda a ... je čas jít dál.

Dračí doupe - Dungeons & Dragons

DrD jest hozenou rukavicí vaší fantazii, přítelem dítěte ukrytého kdesi hluboko ve vašem dospělém já, časem uvolnění, kdy můžete být sami sebou (také to podle toho někdy vypadá), zkrátka hrou - hrou na hrdivy.

Co vše je ke hře potřeba?

chuť

kladný vztah k fantasy, pohádkám, ...

jídlo (pro dobrodružství, která se protáhnou do pozdních ranních hodin. Divili byste se, jaký hlad má člověk o čtvrté hodině po půlnoci)

ukecat někoho, kdo na sebe vezme těžké břímě být páнем jeskyně (PJ³)

šestistěnná kostka

desetistěnná kostka

a nějaká ta pravidla (nejnovější verze pravidel pro začátečníky je 1.5)

³ člověk, který se rozhodl být krajinou, městem, podzemím, ale i prodavači, překupníky, příšerkami, ale i králi či mocnými mágy. Zkrátka ten, co vše řídí, ví jak a kam vás zavést, ...

A co při hře, jak to probíhá?

Mnoho lidí se mě ptalo: „Jak to vlastně vypadá? Vy při tom jako někam chodíte? ...“

Tedy vězte: několik lidí se dohodne, že si zkrátka zahrají. Vnutí někomu roli PJ, seženou něco energetických zásob, dohodnou se u koho, kdy a v kolik se sejdou a ... sejdou se (občas i všichni). Každý si obsadí nějaké to místočko a usadí se do co nejpohodlnější polohy. A pak již pracuje fantazie na plně obrátky. Pokojem se nesou slova postav⁴, do nichž se jednotliví hráči(H) vtělili, občas přerušena zvuky, jež vydává padající kostka. Jindy je slyšet kletby a neopakovatelná slova hráčů (jejich postavy by přece nikdy nic podobně hloupého (chytrého), sprostého (slušného), ... neřekly⁵). Ale nejčastější jsou stejné výbuchy smíchu, po kterých zpravidla následuje návštěva rozrušeného mžourajícího tvora, který bydlí za tou proklatě tenkou zdí vedlejšího pokoje.

Veškerý pohyb, který tedy vykonáte je:

- cesta na místo hry
- uposlechnutí žádosti močového měchýře
- napadení jiného hráče
- obrana napadeného hráče
- cesta pryč

Kdesi v blíže neurčeném městě Mitgarského království

PJ: Sešli jste se v hospodě nevalné pověsti, není v ní zrovna čisto a trochu to tam zapáchá.

Šenkýř - člověk - vám přinesl něco jídla a pití dle vašeho přání.

H1: Měli bezinkovou limonádu?

PJ: Jo.

Opodál, u stolu uprostřed nálevny, sedí starší muž a něco vypráví. Slyšíte však jen útržky: ... na severu ... jeskyně ... sakra, ty moje revma ... mrtví ... hospodo, ještě pivo tady na přítele ... pokladnice přetékající zlatem ... jakýsi neartikulovaný zvuk ... strážě ... živ se nikdo nevrátil ... BUCH!

H2: Koukám se tím směrem, co vidím?

PJ: Stařík sedí na židli, hlavu na stole, a chrápe. Ti co seděli kolem se zvedají a odcházejí.

... a za okny se snáší soumrak.

Garkin

⁴ postava je jedné ze sedmi ras (barbar, člověk, elf, hobit, král, kudúk, trpaslík) a má určité povolání (alchymista, hraničár, kouzelník, válečník, zloděj). O obojím až ptiště.

⁵ on totiž takový krol, jehož inteligence země se dotýká. neřekne: „Otevřme tyto dveře stlačivše kliku.“ ale: „VYRAZIT!!!“ A jen tak mimochodem přítom poslintá nejbližší stojící.

Nové knihy

T. W. Moody, F. X. Martin a kol.: **Dějiny Irska**

První české vydání přehledných a čtivých dějin Irska od prehistorických počátků až do zahájení ulsterských mírových jednání. Knihu doplňuje obrazový doprovod, podrobné mapy, chronologie významných událostí a obsáhlý rejstřík.

Vítězslav Nezval: **Žena v množném čísle**

Sbírka básní, poznámek z deníku, jevištní poezie a surrealistické experimentace z roku 1935 je právem považována za stěžejní dílo českého surrealismu. Podle původního vydání vyšla v grafické úpravě Zdeňka Zieglera.

Charles Bukowski: **Tvrdí hoši píšou básně**

Ze tří rozhovorů získá čtenář hutný a výstižný portrét nedávno zemřelého autora.

Graham Greene: **Tajný kurýr**

Napínavý příběh člověka poznamenaného válečnými událostmi, který hledá sám sebe uprostřed válečného strachu a nedůvěry.

Ota Pavel: **Syn celerového krále**

Soubor povídek ze sportovního prostředí obsahuje reportáže o fotbalových mistrech a dalších sportovcích. Některé povídky byly oceněny v zahraničí a u nás zfilmovány (Poslední zápas Františka Kloze, Sedm deka zlata, Alfréd Jindra a další).

John Steinbeck: **Toulky s Charleym**

Autorovo putování nákladním automobilem napříč Amerikou ve společnosti čtyřnohého přítele neztratilo po třiceti letech nic ze svého půvabu. Neopakovatelná atmosféra 60. let a románu „Na cestě“ si jistě získá znovu své čtenáře.

W. Saroyan: **Lidská komedie**

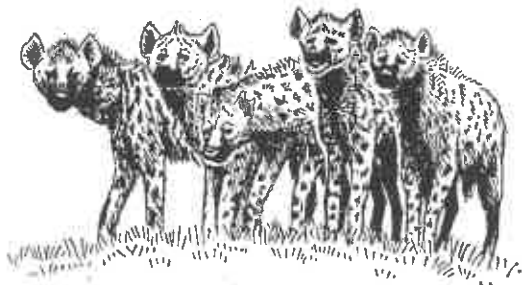
Nové vydání křehkého příběhu o válce, dospívání, hrdinství, tajemství a dalších obyčejných věcech.

David Attenborough: **Soukromý život rostlin**

Bez rostlin by nebylo potravy, neexistovala by zvířata, celá Země by byla bez života. Rostliny jsou tu odnepaměti, ale přesto ještě dnes nám jejich soukromý život s jeho tajemnými událostmi zůstává utajen a skryt. David Attenborough nám ve své ústřední práci předvádí svět přírody a seznamuje nás s tím, jak to v něm chodí, s takovou zřetelnou a nakažlivou zaníceností, s jakými se lze setkat jen u několika málo dalších autorů a filmařů.

Louis Charpentier: **Mysterium katedrály v Chartres**

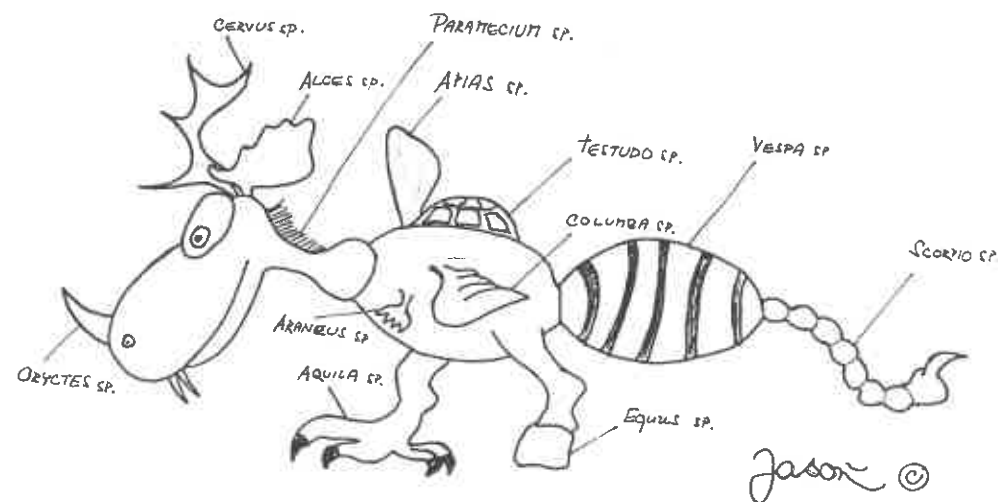
Velice zajímavá kniha o vzniku gotiky, templářského řádu a vztahu mezi architekturou, hudbou a geometrií.

Příběh o morálním zvířeti neboli výklad lidské přirozenosti z biologického hlediska v rámci evoluční psychologie

Svět rozverně speje k miléniu, a tak se děje spousta podivuhodných věcí. Nad hlavou nám prolétávají komety, v Anglii je tak nějak levnější hovězí a taky vycházejí knihy jako třeba Morální zvíře od pana Roberta Wrighta. Tahle věc s podtitulem „Proč jsme to, co jsme.“ docela zapadne do přízračné postmoderní atmosféry panující v některých intelektuálních kruzích. Nestává se moc často, že by nějakou, čitelně napsanou knihu někdo opravdu zoufale nechtěl číst. Rovněž se nestává často, že by sám autor propadal lyrické schizofrenii a v každé druhé větě nabíral dech a odvahu k tomu, co sdělí čtenáři ve větě další. Jde tak daleko, že ve čtvrtém, závěrečném oddílu knihy, nazvaném „Jaké poučení z toho všeho plyne?“ popře své vlastní výklady z předešlých stran (jinak docela pěkné) a začne blouznit něco o „bratrské lásce“ a vyznávat se tak ze svého unitářství. O čem to tedy vlastně celé je? Vezměte Darwina v celé jeho staré kráse, včetně podrobného životopisu a důkladně promíchejte s dawkinsovským Sobeckým genem a se špetkou Roberta Triverse a ejhle - dostáváte rozsáhlé Morální zvíře. Místy je to opravdu nářez. Nejprve se obhájí stařík Charles vzhledem k takovým nečistotám, jako byl sociální darwinismus na počátku století a pak už se to sype: rozdílné investice obou pohlaví, z nich plynoucí patriční sexuální strategie, konflikty mezi rodiči a potomstvem, svědomí, morální a kulturní relativismus, altruismus a přátelství, city, štěstí, politika, sociální vztahy a tak dál. Za tím vším je slyšet ohavný chechot těch malých hajzlů a sobců, kterým ani náhodou nejde o to, aby se jejich vozíky měly dobře, nebo snad nedej bože, aby byly šťastné. No, co se dá dělat, ani sám čtenář si toho bez genů moc neužije. Při eventuální četbě je občas dobré být hodně cynickým a někdy o tom ani radši moc nepřemýšlet. Některé pasáže jsou obzvláště pikantní pro jedince s více idealistickým přesvědčením. Inu, pro Vás je onen poslední oddíl. Jinak je celá kniha dost skvěle psaná, pan autor užívá samotnou Darwinovu ctihodnou osobu coby modelový organismus, což je hodně fascinující; celý spisek je doprovázen slušným výčtem citované literatury a tak, prostě a jednoduše, pokud sebereš odvahu, morální zvíře, uchoť a čti.

Dead Cavy

H₀: Kompromis Darwina a Dawkinse

Milan Daniel: *Tajné stezky smrtonořů*; Edice Kolumbus, MF 1985

Pokud jste byli někdy sužováni krvežíznivými či jinak nepříjemnými hmyzími potvůrkami, jistě vás napadla spousta otázek s nimi souvisejících. O mnohých z nich a ještě o spoustě dalších vypráví Danielova kniha. Postupně se můžete seznámit se světem vši, blech, klíšťat a komárů. Těmto roztomilým zvířátkům je věnována pozornost hned z několika stran. Autor se lehce dotýká jejich systematického zařazení a charakteristiky. Nejzajímavější jsou pasáže z historie jejich poznávání a vyprávění o tom, co všechno mají v dějinách lidstva na svědomí.

Víte třeba, že se kvůli malárii a žluté zimnici málem nepostavil Panamský průplav? Velmi působivé je vyprávění o přízraku černého moru, který pozměnil dějiny celé Evropy, a což teprve skvrnitý tyfus! Řekli byste, že sbírka blech v Britském muzeu má svůj původ ve sběratelské vášni bankéře Rothschilda? A co takhle bleší cirkusy, nechcete zkusit štěstí? Kdysi nebyly blechy tak všeobecně odsuzovány jako dnes. Byly často terčem mnoha extravagantních zábav. „Do této kategorie patří móda, která v 17. století panovala mezi francouzskými galány, kteří uschovávali jako sladkou vzpomínku blechu chycenou na těle paní svého srdce. Bývala chována v jakémsi reliquiáři či klíčce, často pěkně klenotnické práci, visící na řetízku na šíji, a denně krmena na vlastním těle majitele. Právě toto krmení, kterým se výstředník na sebe snažil upozornit, bývalo součástí programu schůzek pochybných společností. A což teprve když blecha uhynula a postižený milovník se vypravil na lov nového suvenýru, za živé účasti celé zhýralé společnosti!“

Doporučuji tohle čtení všem, kteří si chtějí oddechnout a nenásilně se dozvědět leckterou zajímavost.

Orm

„TY HELE MÁMO.... PODÍVEJ SE MI ZA KRK. NEMÁM NÁHODDU KLÍŠTĚ?“

KONCERTNÍ SÍNŮ OTAKARA JEREMIÁŠE

program na duben 1996

2.4. Úterý

Velikonoční koncert

Pořádají: **Církev bratrská, Apoštolská církev a Českobratrská církev evangelická**
19.00 hodin

4.4. Čtvrtek

Jihočeská komorní filharmonie

Dirigent: **Břetislav Novotný**
Solisté: **Roman Janál** - baryton,
Florence Lazerme-Sternová - soprán
J. Haydn - Symfonie č. 49 f moll „La Passione“

J.S. Bach - Čtyři árie pro soprán, housle sólo a smyčcový orch.

A. Dvořák - Biblické písně
19.30 hodin - volný koncert

9.4. Úterý

Velikonoční koncert

Českobudějovický vokální soubor
Dyškanti

Vedoucí souboru: **Martin Horyna**
české velikonoční písně a moteta období renesance

19.30 hodin - volný koncert

10.4. Středa

Koncert pěveckého sboru **Domino (Tábor)**

Věnováno charitativním účelům

T.V. Vittori, B.A. Wiedermann, A. Grandi, F. Poulenc, C. Debussy, J. Ježek, E. Ellington, a další
19.30 hodin - volný koncert

11.4. Čtvrtek

Jihočeská komorní filharmonie

Solisté: **Jan Divoký** - klavír, **Barbora Soukupová** - violoncello, **Dagmar Klapková** - lesní roh, **Lukáš Vondráček** - klavír

E.H. Grieg - Konc. pro klavír a orch. a moll, **J. Haydn** - Konc. pro violoncello a orch. D dur, **R. Strauss** - Konc. pro lesní roh a orch. Es dur, **W.A. Mozart** - Konc. pro klavír a orch. C dur č. 21, K.V. 467

18.30 hodin - volný koncert

13.4. Sobota

Operetou a muzikálem

s **Pavlou Břínkovou a Janem Ježkem**
19.30 hodin - volný koncert

16.4. Úterý

EPOCA CLASSICA

Martin Kalista - 1. housle
Radovan Šandera - 2. housle
Jiří Poslední - viola
Lenka Kavalová - violoncello
Jiří Fousek - lesní roh
J.V. Stich-Punto, A. Rejcha, W.A. Mozart
19.30 hodin - volný koncert

17.4. Středa

Dobry večer Quintet

E. Kahounová, L. Slavíková, J. First, E. Tomas, Z. Pantůček
19.30 hodin - volný koncert

18.4. Čtvrtek

Varhanní koncert

Pavel Černý - varhany
19.30 hodin - volný koncert

24.4. Středa

„Na návštěvě u Nezmarů“
Wabi Daněk

20.00 hodin - folkový cyklus
25.4. Čtvrtek

Jihočeská komorní filharmonie

Dirigent: **Ondřej Kukul**
Solisti: **Jiří Hošek** - violoncello
J.S. Bach - Braniborský konc. č. 6,
A. Kraft - Konc. pro violoncello a orch.,
L. van Beethoven - Symf. č. 5 Es dur „Eroica“

19.30 hodin - jarní cyklus

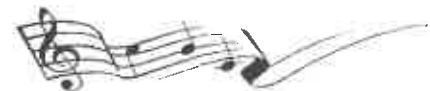
26.4. Pátek

Chodurův festival

Dětské a mládežnické sbory
Dramaturg: **Vladimír Vačkář**
19.00 hodin

30.4. Úterý

Koncert ze skladeb **Milana Křížka**
Průvodní slovo: **doc. Elena Petrová**
Pořádají: **Konzervatoř Č.B. a JKF**
19.30 hodin - volný koncert

Lasičky si na vás opět brousí drápy

Protože věříme, že dočasné přerušení pravidelných úterních projekcí neovlivní váš zájem o mimořádné filmy, přicházíme s aprílovou nabídkou. Samozřejmě se na vás chystají další krátké filmy Jana Svankmajera, mezi nimi bude třeba Zahraďa s J. Hálkem v hlavní roli, **Kostnice** dokumentární procházka po známé památce u Kutné hory, nebo pohádkové osmiminutové líčení cesty do sklepa pro brambory očima dítěte ve filmu **Do pivnice** a spousta dalších.

A teď něco k chystaným hlavním filmům. Nejdříve se na vás připravuje dobrodružný filmový přepis románu **Motýlek** R. Chandlera, příběh vězně z Francouzské Guyany. Film byl natočen v r. 1973 a budeme ho promítat **2.4.1996**.

O týden později se vrátíme k poslední promítanému filmu Miky Kaurismäkiho abychom představily jeho slavnějšího bratra Akiho Kaurismäkiho s jeho filmem **Leningradští kovbojové...**, který by mohl pro vás být velkým překvapením.

Dalším připravovaným filmem trochu vybočíme z řady běžného programu vašich oblíbených Lasiček. Chystám na Vás pár nevšedních pohledů do země východní Asie, které jsem navštívil přesně před rokem. Kromě povídání o Indii (a nejen o ní) a promítání diapozitivů z mé cesty vám chci pustit i hraný film indické režisérky Míry Najárové **Salaam Bombay**. Vypráví o životě lidí a především dětí v této zemi a je domněvám se jediným filmem, který nám může něco říct o běžném životě a myšlení lidí v této nám tak odlišné kultuře. Nezapomente si vzít hrneček, bude se totiž podávat pravý indický čaj.

No a poslední bude americký film Davida Lynche **Městečko Twinpeaks**, vycházející ze známého seriálu.

Každý film se promítá od 20¹⁵ hod v posluchárně 001, s výjimkou 16.4.96 (povídání o Indii) kdy vlastní promítání filmu **Salaam Bombay** začne ve 21³⁰. Miňo

Sluníčkáři

Ve dnech mezi 18. a 24.3., tedy celý týden, v němž se objevil i první jarní den, vyhlásil Dům dětí a mládeže, pražská pobočka Sdružení přátel Jaroslava Foglara, Sdružení Žlutého kvítka a dalšími hru Sluníčkářů. O co šlo? No, každý Sluníčkář měl na kabátě nebo někde jinde připíchnuté žluté sluníčko a byl veselý, usměvavý a měl plné kapsy těšítke pro ostatní. Těšítkem mohlo být cokoli, kamínek, obrázek, známka, jablíčko, kterým udělal tomu druhému Sluníčkáři, kterého potkal a obdaroval ho, radost. Nemuselo se obdarovávat jen Sluníčkáře a také ne jen ty známé, ale kdo měl sluníčko, mohl přijít k zamračenému cizímu člověku a udělat mu jarní radost malým dárečkem.

V tomhle spolku Sluníčkářů nezáleželo na věku, ale na radosti a umění rozdávat dobrou náladu. Aspoň tak to říkal plakátek, který dělal této akci reklamu. Byla to moc pěkná a usměvavá hra, a tak jsem si i já udělala malé žluté sluníčko. Propíchlá jsem ho špendlíkem a nosila skoro všude.

Ale jaké bylo mé smutné zjištění, když jsem za celé čtyři dny nepotkala ani jednoho Sluníčkáře, ani dospěláka (což s tím se dalo počítat), ale ani jedno děcko školou povinné. A tak jsem dávala těšítka bručounům, zatvrzelcům, ale i těm usměvavým a milým kolem sebe. Až ve čtvrtek odpoledne se ke mně otočila jedna holka, o málo starší než já: „Jé, ty jsi sluníčková?“ Vykřikla a měla radost z mého bláznění. Ale sluníčko jsem na ní neviděla. „Já si ho ještě nestihla udělat, ale počkej...“ Vyměnili jsme si těšítka, já jí dala lízátko, protože říkala, že sladký ráda a ona mi dala docela maličký vltavínek.

A tak když končil tenhle týden Sluníčkářů, bylo mi trochu líto, že jsem za celý týden potkala jen jednu „Sluníčkářku“. Mrzí mě, že ani děti, veselé nadšené pro všechno...že ani mí kamarádi.....Možná, že v nás už není touha si hrát, možná, že už vůbec neumíme a nebo nechceme dělat druhým radost, možná, že jsme všichni stejní bručouni, a nebo to bylo snad tím, že se o této akci moc nevědělo. Teď už o ní víte aspoň vy, tak nezapomente příští rok.

Nashledanou se sluníčkem, uděláte mi radost.

Kc

Příznivci filmu, ... co takhle Letní filmová škola?

kde: v Uherském Hradišti

kdy: většinou na přelomu července a srpna

s kým: komu je s kým dobře

proč: vysvětlím později

Některým z vás patrně LFŠ nemusím představovat, ale jistě se najdou další, kteří se o film také zajímají, ale jejichž invazní potenciál ještě neposkvřnil jižní Moravu.

Uherské Hradiště je městečko malé, ale zato malebné a zdá se, že s filmovou školou ožívá. K občerstvení mezi představeními nabízí několik pizzerií, hospůdek a hlavně přílehlý park hned vedle kina. Znavený filmový divák najde zalíbení v přírodě v kteroukoli denní dobu a nechá spočinout svému rozlámanému tělu (vy, kteří jste setrvali v kině děle jak dvě hodiny mi jistě rozumíte) ve variabilních polohách (nejlépe vleže) na chladivém zeleném koberci. A pokud vás nezláká ospalé červencové počasí k polehávání, a patříte mezi ty "aktivně odpočívající", pak jistě nepohrdnete nedalekým bazénem.

Co se týče ubytování, záleží pouze na vás (a na vašich úsporách). K mání jsou: lůžko na internátě, 3 hotely (cenově odstupňované) a pro nás sportovce vlastních 2x3 m ve sportovní hale, pozor! - s každodenním servisem v podobě úklidu.

A co pěkného můžete v místních dvou kinech vidět? Čerpaje z dat minulého XXI.ročníku: 80 celovečerních a 50 krátkometrážních filmů v různých sekcích:

hudba a film (Tančírna, Amadeus, Zpívání v dešti, Aria ...)

surrealismus a film (Clair, Buñuel, bratři Quayové ...)

ozvěny festivalů (Urga, Vrány, Bennyho video ...)

domácí tvorba (Záhraďa, V zahradě, Jízda ...)

světová výročí (Erotikon, Dr.Calligari s výborným hudebním doprovodem)

panoráma světové kinematografie (Tak daleko tak blízko, Jahody a čokoláda, Ed Wood ...)

krátkometrážní film (Koutecký-Pavlátová, Zlínská škola, FAMU, Febio)

afričský film, domácí výročí a další.

Kromě filmů se můžete kulturně "vyžít" na pár koncertech, výstavě, přednáškách nebo si přečíst každé dopoledne ještě horké Filmové listy. Setkáte se s některými filmovými osobnostmi ... prostě se vůbec ale vůbec nebudete nudit.

Letní filmová škola má nejenom tradici, ale i atmosféru, která z ní (zatím) ještě nevyprchala. Začíná o ní být stále větší zájem, takže se moc dlouho nerozhodujte, protože vaše vložené investice se vám za těch 10 dní mnohonásobně vrátí!

P.S.: Už víte proč ?!

Nšoči

Rozhodně byste si neměli nechat ujít

Dnem 19.3. 1996 byla zahájena výstava fotografií Josefa Sudka v Belvedéru na Pražském hradě. Stalo se tak při příležitosti 100. výročí umělceva narození (17.3.1896) a zároveň 20. výročí jeho úmrtí (15.9.1976).

Svétoznámého fotografa jistě není nutno příliš představovat. Proslavil se svým osobitým stylem a citěním, a hlavně fotografiemi své životní lásky - Prahy, jejímuž kouzlu propadl ve 14 letech, kdy přišel do učení, a zůstal jí věren už navždy.

Jeho obrovský cit a láska k fotografii se promítá do jeho úvah, které zachytil v jejich posledním rozhovoru Přemysl Prokop (kameraman a režisér ČT), a které byly publikované až nyní:

*Světlo ve fotografii, v černobílý
fotografii, to je tak trochu
neříkám nevyzpytatelný,
ale podivný kouzlo.*

*...v černobílé fotografii,
v té nuanci, která se odehrává
mezi největším stínem
a největším světlem,
to může být i bez slunce.*

*Hlavně, aby se tam, jak
v tom světle, tak v tom
stínu, něco odehrávalo!*

S tím musíte počítat.

*To je vlastně takové to kouzlo
černobílé fotografie.*

*Vona třeba zdánlivě efektní nebude,
ale pořád vás k ní bude něco
přitahovat!*

*Ono umění je strašně široký
slovo. Na mne působí tak trochu
obrazy, trochu sochy,
ale hlavně muzika. Myslím si,
že kdo dělá nějakou práci a má
z ní trochu něco být,
tak vždycky
o nějaké to umění
musí zavadit.*

*Buď o literaturu, nebo poezii,
nebo o malování. Třeba může
malovat někde sám
za zavřenejma dveřma, aby
nestrašil ty druhý lidi,
že jo? Ale aby ho to někam
strkalo.*

Výstavy v Budějovicích:**Jihočeské muzeum**

MALÉ ANTILY - do 12.5., přírodovědecká expedice společnosti ZOOGEOS

ZÁMOŘSKÁ PLATIDLA - do 31.12., ze sbírek Jihočeského muzea

Alšova Jihočeská galerie

Jiří Mocek: obrazy a kresby - do 14.4.

Ateliér 23, 1995, str.7

Fotografie 3, 1996, 15-22.

Českobudějovické noviny Kultura, březen, 1996.

Jitule

HRÁBĚCÍ BRIGÁDA

od 25. března 1996

opět Přijímáme brigádníky

na jarní vyhrabávání v sídlišti Vltava.

Práce je vhodná zejména pro dívky.

Očekáváme solidní pracovní výkon,

nabízíme hrubou hodinovou

mzdu 25-40,- Kč.

Zvýhodníme stále a spolehlivě

spolupracovníky.

Nástup možný denně v 7,00.

Sraz v objektu firmy

ve Vodňanské ulici

(za vývažovnou Soc. pomoci).

S sebou teplé oblečení a obuv!

Případné informace rádi sdělíme

zájemcům na tel. č. 349 45.

Vaše firma Gemini.

**MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA
SETKÁNÍ TŘETÍHO DRUHU**

pro všechny příznivce fantasy a sci-fi.

Nabízíme různé tituly autorů

Neff

Moorcock

Le Guinová

Asimov

Harrison

Zelazny

Clarke

Silverberg

Williamson

Anderson

Kadlečková

Vance

van Vogt

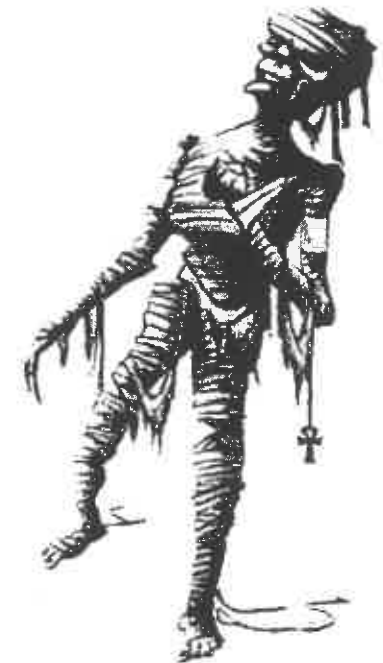
a Antologii fantasy a sci-fi

O jednotlivých titulech a ceně je možno
dohodnout se osobně na K4/907 - Vlastík
(Pozn. kvalita textu často měla vliv na
vnější vzhled)

Zn: Zanevřel jsem na sci-fi

**WANTED
(dead or alive)**

hledáme spolupachatele,
muže či ženu
odvážného srdce, ostrého pera a jasné
mysli,
který by se nezalekl spolupráce
s kočkou Šklíbou.
Zn.: ostré dráčky

MUMIE NA PRODEJ

Prodám starší pérový spacák (mumie).
Před rokem vyměněné perí za nové.

Cena 750,- Kč.

Kontakt K2/1019 - nechat vzkaz nebo
Dáša H. 5 roč.

Zn: jaro je tu

Prázdniny pro romantiky
POJEĎTE DO RUMUNSKÝCH HOR

Nabízíme levnou autobusovou dopravu z Plzně do oblasti pohoří
MARAMUREȘ a RODNA
 v severovýchodní části rumunských Karpat.

odjezd 15.7.1996 v odpoledních hodinách návrat 31.7.1996

CENA 1 650,-

Přihlášky velmi spěchají! Posledních 7 volných míst.

Podrobné informace: Zdeňka Křenová

(dveře 214 na děkanátu n. K4 306)

Zajišťujeme pouze dopravu do hor a zpět, samotné putování je určeno především pro samostatné skupiny, případně velmi odolné samotáře.

NABÍDKA PRO FOTOGRAFICKÉ ŠILENCE

levnější fotky a diáky nejenom ze Španělska

Naskytla se příležitost zásobit se kvalitními filmy za vcelku přijatelné ceny. Případným zájemcům mohu, v mezích svých znalostí, pomoci vybrat vhodný druh filmu pro jejich černou skříňku.

Barevné negativní filmy:

KODAK EKTAPRESS GOLDII PROF	100/36	145,-
KODAK GOLD II	200/36	159,-
KODAK VR	100/36	125,-
FUJI SUPER G	200/36	135,-
AGFA	100/36	113,-
KONICA	100/36	110,-

Dia filmy:

KONICA	100/36	120,-
POLAROID	100/36	135,-
ILFORD	100/36	115,-
ILFORD	200/36	115,-
AGFA	100/36	139,-
PANTHER	100/36	249,-
KODAK ELITE (profí film)	200/36	300,-

Prošlé Dia filmy ze skladu firmy Kodak (uchováváno v mrazáku):

KODAK ELITE	200/36	40,-

pouze omezené množství !

Slevy u barevných negativních filmů:

10% z ceny filmu + vyvolání filmu zdarma pokud se rozhodnete světit vyvolání fotografií firmě Fotosvět, která tento nákup filmů zprostředkovává.

U profesionálního filmu KODAK EKTAPRESS GOLD II 100/36 je sleva z ceny 15%.

Podrobnější informace Zdenka Křenová - dveře 214 na děkanátu nebo K4 306. Nejčastěji k zastížení út - čt. Můžete zanechat vzkaz v kapse na dveřích pracovny.

Šklíba fashion

***PRO*
 BIOLOŽKIN**

NASTALA ĚRA, KDY JSTE SI JIŽ ZVYKLI NA TO, ŽE VÁM
 SKLÍBA NABÍZÍ UŽITEČNÉ RECEPTY A NÁVODY JAK ŽÍT NAPLNO!

(VIZ NAPŘ: TRADESKANONALISTICKÝ JÍDELNÍČEK: CUCEJTE MŘEBÍKY...
 ... NEBUDETE CHUDOKREVNI " ... A.T.D.) NYNÍ JE TADY MÓDA!

PARÍŽ - MILÁNO - NEW YORK = TROJHVELNÍK, KTERÝ NEUŽIJEME V
 DIKTUJE MÓDU NORMÁLNÍM SMRTELNÍKŮM, NÁS SAHOZBĚDME
 NEZADJÍMA, PROTOŽE MY BIOLOGOVĚ JSME NĚSMRTELNI A NÁS
 ŽIVOT INSPIRUJE ŠKLÍBA A JEJÍ NOVÝ ŽIVOTNÍ STYL NALIVANÝ

SKLÍBA COUTURE. SOKUJÍCÍ KOLEKCE NA DUBEN '96 BYLA
 DOSLOVA SEŠITA ZE ZDECHLÍN LABORATORNÍCH ZVÍŘAT.

TO JE PORADĚNÍ ŽE UMÍRAJÍ ZBYTEČNĚ! BAUDELAIRE
 BY PĚL ŠTĚSTÍ! KOŽICHY A KOŽEŠINKY VÁS ZAHŘEJÍ ZA MRAZIVÝCH
 JARNÍCH DNÍ. TO VŠAK NEZNAHEM, ŽE NEMŮŽETE BÝT

DŮLEŽITĚ UPOZOBĚNÍ: VLASY A KERATIN
 VŮBEC SE UŽ NENOSÍ! (MAXIMALNĚ
 PARIETÁLNÍ "KOŇSKÉ ONOHY") →
 VYTRHEJTE SI NEHTY A RŮHY A DŮLEŽE
 CELE TĚLO ABYSTE V NASTAVOVACÍM
 SE TĚLE NEBYLI V
 PŘÍRODOVĚDECKÝCH
 KRUIŽÍCH
TRAPNÍ!

SEXY!

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠKLÍBA COUTURE : KAŽDÝ MĚSTC
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

SE MÁ KDO JINÝ NEŽ BIOLOGOVĚ
 NIKDO!!!
 SE MÁ PRAVĚ TAKTO OBJEKTY 2

BRUTALITA PRAKTIK Z FYZIOLOGIE VYCHÁZÍ DO ULIC

ŠKLÍBA COUTURE
 NĚKDE DÁT OKOLÍ STUDIJETE

ŠATY PĚJÍ BIOLŮGA!

